Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $6.00 Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas "Laisvės" skaitytojas prašomas gaut bent po vieną naują skaitytoją šiame "Laisvės" vajuje.

No. 266 Telefonas STagg 2-3878. Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Lapkričio (November) 12, 1938 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXVIII, Dienraščio XX.

Krislai

Pasimatysime Rytoj.
Pasitarnavo.
Pasisakė.
Puikiai Pasirodėme.
Rašo A. B.

Rytoj brooklyniečiams didelė diena. Jie šimtais susirinks į dienraščio "Laisvės" metinį koncertą Labor Lyceum svetainėje.

Koncerto programa tokia turtinga, kokios nei Brooklyne, nei kur kitur nepajėgia publikai duoti jokia kita organizacija bei įstaiga. Pasigrožės ir pasidžiaugs ja visi, kurie nepraleis šios progos.

* * *

Nuo Socialistų Partijos nutrūkus šaka Connecticut valstijoje puikiai pasidarbavo republikonų partijai. Mat, Bridgeporto miesto majoras ponas McLevy išstatė savo kandidatūrą į gubernatorius, suskaldė pažangiųjų frontą ir valstijos vairą atidavė reakcionieriui republikonui.

Šį sykį McLeviui pavyko apgauti daug žmonių. Kitą sykį jie bus protingesni.

* * *

Mes manėme, kad Kautskis mirė savo socializmą visai praganęs. Bet apsirikome — apsirikome labai skaudžiai. Štai, kaip zuikis iš po ežios, pašoko mūsų nelaimingas brolis trockistas Strazdas ir savo "N. G." (lapkričio 10 d.) šaukia: **"Mes didžiuojamės būdami kautskiniais socialistais."**

Pastebėjote, Strazdas nesako "aš", bet "mes." Vadinasi, jis kalba varde viso savo vaisko.

* * *

Bet kur dabar dings vargšas Trockis, kurio pasekėjais tas Strazdas su savo vaisku dar taip nesenai didžiavosi būti? Visgi, mums atrodo, gyvą ant negyvo išmainyti nei perdaug drąsu, nei perdaug išmintinga. Jau jeigu būtinai reikėjo kuo nors didžiuotis, tai kodėl nebuvo galima taip pat gausiai surėkti: "Mes didžiuojamės būdami grigaitiniais socialistais!"

Dabar dar gali kilti nesusipratimas, kuris yra geresnis kautskinis socialistas: Chicagos mokytas redaktorius, ar Brooklyno netašytas trockistinės gazietos gaspadorius?

* * *

New Yorko komunistai puikiai pasirodė praūžusiuose valstijos rinkimuose. Dabar labai puiki proga šioje valstijoje Komunistų Partijai augti. Tuos desėtkus tūkstančių balsuotoju už mūsų kandidatą drg. Amterį reikia traukti į Komunistų Partiją. Tas tiesa, kad ir dabar New Yorko valstijoje K. P. turi apie trysdešimts tūkstančių nariu, bet tuo pasitenkinti negalimą.

ADATA "UŽVAISINO" MOTERS KIAUŠINĖLĮ

Philadelphia, Pa. — Bakstelėję adata į moteries kiaušinėlį, laikomą stiklinėje, mokslininkai be vyro sėklos "užvaisino" tą kiaušinėlį, ir jis per šešias valandas gyvai vystėsi linkon kūdikio, panašiai kaip būtų vyro užvaisintas.

Naziai Sunaikino Faktinai Visus Žydų Biznius ir Bažnyčias

Užmušė Du Žydus; Areštavo Desėtkus Tūkstančių; Viennoj Nusižudė 55 Žydai

Berlin. — Faktinai visuose Vokietijos miestuose liepsnoja ir rūksta nazių padegtos bei susprogdintos žydų bažnyčios, krautuvės ir įvairios kitos jų įmonės. Naziai sunaikino jau kur kas daugiau kaip 10,000 žydų biznių.

Per žiaurius pogromus jau užmušta bent du žydai, Polzine ir Bunzdorfe.

Vien tik buvusioj Austrijoj naziai areštavo 15 tūkstančių žydų per dieną. Visoj Vokietijoj suimta ir į koncentracijos stovyklas suvaryta desėtkai tūkstančių žydų. Centriniame Austrijos mieste Viennoj hitlerininkai dinamitu suardė bei sudegino 18 iš 20 ten buvusių synagogų, žydų bažnyčių. Viennoje nusižudė 55 žydai, kad nepakliūt į nazių nagus.

Hitlerio propagandos ministeris J. Goebbels, pagaliaus, neva "liepia" sustabdyt tuos barbariškus veiksmus prieš žydus; bet Goebbels džiaugiasi, kad sunaikintos žydų bažnyčios. Jis vadina jas "žydijos tvirtovėmis" ir sako, kad, girdi, "naudingesniem tikslam" būsiančios pavartotos vietos, kur stovėjo žydų bažnyčios.

Naziai tik laukė progos savo pogromam prieš žydus, ir ta progą jiem dabar davė lenkiškas žydas jaunuolis Grynszpan, kuris mirtinai pašovė trečią Vokietijos atstovybės sekretorių E. vom Rathą, Paryžiuj.

Chinija Minėjo Sovietų 21-nų Metų Sukaktį

Chungking, Chinija.—Visą šią savaitę Chinijos žmonės ir jų vadai minėjo 21-nų metų sukaktį nuo Sovietų Sąjungos įsikūrimo. Chinų laikraščiai spaudino pašvęstus tam straipsnius ir leido speciales laidas Sovietų sukakčiai atžymėt.

Visi judamųjų paveikslų teatrai Chungkinge, laikinojoj Chinijos sostinėj, rodė sovietinius judžius, ir buvo kupini chiniškos publikos.

Daugiau kaip 2,000 žmonių dalyvavo susirinkime, kuri sušaukė Chinu-Sovietų Kultūros Ryšių Draugija. Susirinkime kalbėjo politiniai, moksliniai ir kariniai chinų vadai.

Badas ir Ligos tarp Tremiamų Žydų, Suvarytų į Koncentracijos Stovyklą

Berlin.— Į koncentracijos stovyklą prie Neubentcheno, arti Lenkijos sienos, yra suvaryta tūkstančiai "lenkiškų" žydų. Jie buvo staiga nazių užklupti Berlyne ir kituose miestuose deportuot į Lenkiją. Bet kad Lenkų valdžia užprotestavo, tai šie žydai dar nepermesti per sieną į Lenkiją.

Jie dvi savaites atgal buvo be maisto ir kitų reikmenų sugrūsti į gyvulių ir prekių traukinius, ir jau iš pirmos dienos kentė alkį.

Stovykloje naziai subruko į vieną vietą senius, nešėčias moteris ir vaikus. Dėl alkio, šalčio ir kitų nesveikų sąlygų jau išsiveržė šiltinių liga tarp tų tremtinių.

Dar tik praeitą savaitę nazių vyriausybė leido esantiem laisvėje žydam siust maisto subruktiem į stovyklą; kitokius siuntinius uždraudė.

Urmu Išvejami Visi Žydai iš Munich

Munich, Vokietija. — Nazių vyriausybė liepė visiem žydam per 48 valandas išsikraustyt iš Munich; o jame buvo didelis nuošimtis žydų gyventojų.

Hitlerininkai užgrobė visus žydų automobilius ir uždraudė gazolino stotim pardavinėt žydam gazoliną. Šimtam areštuotų žydų įsakyta tuoj nešdintis iš Vokietijos, nors nazių vyriausybė nedavė jiem užsieninių pasportų.

Nazių govėdos išdaužė, išlaužė visas žydų krautuves Muniche, išbeldė žydų namų langus, išmėtė prekes ir baldus ant gatvių; dinamitu susprogdino bei sudegino pustuzinį žydų bažnyčių; padarė pogromus prieš žydų bankus; suėmė jų direktorius; areštavo žydus profesionalus, tarp jų ir žinomus chirurgus medicinos profesorius Al. Haasą, J. Rosenbaumą ir M. Klarą.

Vieno išdaužyto banko partneris E. Kramer nusižudė sykiu su žmona.

Naziai taip pat naikino biznius tokių vokiečių bei kitų "arijų," kurie palaikė gerus ryšius su žydais.

ORAS

Šiandien apsiniaukę, gal bus lietaus.—N. Y. Oro Biuras.

Paskutinis Pakvietimas į Didį "Laisvės" Koncertą

Dienraštis "Laisvė" didžiuojasi, kad sutelkė tokius puikius dainos, muzikos ir teatralius talentus "Laisvės" koncertui, kuris įvyksta šį nedėldienį, lapkričio-November 13 d., Labor Lyceum svetainėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyne, N. Y.

Didžioji dauguma tų dailės spėkų yra lietuviai ir lietuvės dainininkai ir muzikantai. Daugumos gabių "Laisvės" koncerto artistų brooklyniečiai dar niekad nėra matę nei girdėję.

Tuo atžvilgiu didysis "Laisvės" koncertas bus ne tik darbininkiško dienraščio pramoga; jis bus visų lietuvių dailiškai - kultūrinis įvykis. O kur dar šaunūs tarptautiniai talentai, kaip rusas operos dainininkas P. M. Nikolajevas, žavinti Ukrainų Stygų Orkestra ir kiti?

Žmonės specialiais laiškais iš toliau užsisakinėja koncerto tikietus numeriuotiems, rezervuotiems krėslams.

Taigi, brooklyniečiai ir newyorkiečiai, nepavėluokite!

Koncertas prasidės 3:30 val. po pietų. Prašome visus būti laiku.

Po koncerto bus smagūs šokiai.

Širdingai kviečiame visus ir visas į koncertą — puikiai pasilinksmint ir smagiai pasižmonėt su gražia minia. Taip pat prašome vestis ir vežtis savo draugus ir pažįstamus į šį nepaprastą dailės ir svetingumo pokilį.

MUSSOLINIS GRIEŽTAI SUVARŽO ŽYDŲ PILIETINES TEISES

Roma. — Italijos ministerių kabinetas, pagal Mussolinio patvarkymą, išleido sekančius "įstatymus," kas liečia žydus:

Žydai negali būt savininkai ar vedėjai pramonių ar kitų biznių, svarbių Italijos karo reikalam; jiem uždrausta turėt žemės virš 5,000 lirų vertės ir būt savininkais namų virš 20,000 lirų vertės.

Valdžia gali atimt tuos žydų vaikus, kurie nesutinka su tėvų tikyba. Uždrausta žydam samdyt itales "arijas" kaip tarnaites. Joks žydas negali būt fašistų partijos nariu, civiliu valdininku ar armijos oficierium; uždrausta žydams būti valdybose apdraudos kompanijų ir bankų, kurie laikomi svarbiais šalies gerovei.

Nė vienas žydas negali būt mokytojum nežydiškose mokyklose. Fašistų valdžia palieka platesnes teises tik tiem žydam, kurių šeimynos žymiai pasidarbavo fašizmo naudai; tokiem leis būt mokytojais specialėse žydiškose mokyklose. Žydai nebus priimami į bendras mokyklas.

Uždrausta vedybos tarp žydų ir "arijų"-italų.

Jeigu abudu tėvai yra žydų tautos, tai ir jų vaikai laikomi žydais, nors vaikai atsisakytų nuo žydų religijos; skaitomi žydais taipgi vaikai, kurių tėvas ar motina buvo žydų tautos, o antras "gimdytojas" svetimšalis, taip ir tie vaikai, kurių motina buvo žydė, o tėvas nežinomas.

Jeigu tėvas ar motina yra italų tautos, o antras "gimdytojas" ar gimdytoja žydų tautos, bet jų vaikai neseka žydų tikybos, tokie vaikai laikomi italais, bet jeigu jie seka žydų religiją, tai jie taipgi skaitomi žydais.

Vatikanas. — Popiežius rengiasi protestuot Mussolinio valdžiai, kad jinai suvaržo bažnyčios teisę spręst apie vedybas tarp krikščionių ir žydų.

EXTRA!

NAUJAS TURKIJOS PREZIDENTAS

Ankara, Turkija, lapkr. 11. — Turkijos seimas išrinko generolą Ismetą Inonu Turkijos prezidentu, vietoj mirusio prez. Kemalo Ataturko.

NAZIŲ ŠNIPAI IŠVOGĖ KARO LAIVŲ PAVEIKSLUS

Boston, Mass., lapkr. 11. —Kokios tai svetimos šalies šnipai (suprantama, naziai) atplėšė automobilį Amerikos karo laivyno mechaniko T. A. Dunningo ir pasigrobė iš jo 1,600 pėdų judamųjų paveikslų, kurie buvo nutraukti nuo naujai statomų šios šalies karo laivų. Tuose paveiksluose buvę daug karinių slaptybių.

FRANCIJOS VALDŽIA NELEIDO DEMONSTRUOTI VETERANAM

Paryžius, lapkr. 11. — Policija neleido karo paliaubų dienoj demonstruot Francijos ex-kareiviams.

Fašistai Šaukia Užgrobt Čechoslavijos Ex-Prezidento Turtą

Nobelio Dovana Amerikietei Rašytojai Pearlei Buck, Chinų Gerbėjai

Stockholm, Švedija.—Švedų Akademija paskyrė Nobelio dovaną (40 iki 50 tūkstančių dolerių) amerikietei rašytojai Pearlei Buck už pasižymėjimus literatūroj.

Jinai yra parašius "Gerąją Žemę" ir 10 kitų apysakų, daugiausia apie chinus.

Ilgus metus gyvendama Chinijoj kaip krikščionių misionierė, Pearle Buck, žmona R. J. Walsho, pamilo chinus, ir savo raštuose aukštai įvertino jų tautines ypatybes ir gerus papročius.

Ši amerikietė rašytoja sako, kad jinai chiniškai geriau kalba negu angliškai ir rašo chinų kalba ne blogiau kaip anglų.

Jinai nėra pasipūtus ir teigia, kad ne jai priklausius Nobelio dovana, o Theodorui Dreiser'iui (plačiai žinomam pažangiam amerikiečių rašytojui).

Žmonės ir Vėl Išrinktų Roosevelta, Sako Ickes

Washington. — Kodėl republikonai šiuose rinkimuose daugiau laimėjo negu pirmesniuose? **Todėl, kad jie žadėjo išlaikyt geruosius Naujosios Dalybos pravestus įstatymus; jie taipgi žadėjo "pagerint" tuos įstatymus ir išleist "dar naudingesnių" žmonėm įstatymų,**—kaip nurodo Jungtinių Valstijų vidaus reikalų ministeris Harold L. Ickes.— Bet ar republikonai vykdytų savo prižadus, tai visai skirtingas klausimas.

Ministeris Ickes yra įsitikines, kad jeigu prezidentas Rooseveltas kandidatuos trečiai tarnybai, jis vėl bus išrinktas. Ickes reikalauja, kad demokratų partija "draftuotų" Rooseveltą trečiam prezidentavimui.

Ickes giria New Yorko majorą La Guardia, kuris šaukia visų pažangių, demokratinių jėgų konferenciją Washingtone, paramai Naujosios Dalybos. Ickes nurodo, kad **nežiūrint, republikonų demagogijos, vis tiek demokratai abelnai laimėjo dabartinius rinkimus.**

Berlin.— Hans Kerrl, naziškas bažnyčių ministeris, patvarkė, kad turi būt nubausti visi tie protestonų religijos vadai, kurie norėjo suruošt pamaldas dėl taikos. Tokias pamaldas jie rengė, kada gręsė Vokietijos karas prieš Čechoslovakiją.

Uždraudė Rodyt Sovietinius Judžius; Slovakijos Ministeris–Nazių Sėbras

Praga, Čechoslovakija. — Pataikaujantieji Vokietijai laikraščiai Čechoslovakijoj plūsta buvusį demokratinį Čechoslovakijos prezidentą dr. Benesą ir vadina jį žydų sėbru. "Narodni Noviny", "Veče" ir kiti dešiniųjų organai reikalauja užgrobt Beneso turtą valstybės naudai. Jie apšaukia Benesą "bailiu pabėgėliu."

(Benes buvo vienas iš Čechoslovakijos respublikos tėvų-kūrėjų. Jis pasitraukė iš prezidento vietos, kai Anglija ir Francija leido Hitleriui draskyt Čechoslovakiją. Nesenai Chicagos Universitetas pakvietė dr. Benesą į savo profesorius, ir Benes apsiėmė.)

Reakcija Teatruose

Pragoj, Čechoslovakijos sostinėj, uždrausta rodyt sovietinius judamuosius paveikslus ir visus tuos, kurie paliečia žydus iš gerosios pusės. Uždaryta ir "Laisvasis Teatras."

Slovakijos Ministeris—Nazių Klapčiukas

Čechoslovakijos savivaldiškos dalies, Slovakijos ministeris dr. F. Durcianski, Vokietijos pritarėjas, išvyko į Berlyną sykiu su galva Slovakijos vokietininkų nazių M. Karmasinu (nors pati jo pavardė rodo, kad jis ne vokiečių, o slavų kilmės).

Naujas Turkų Prezidentas Būsiąs Gen. Inonu

Istanbul, Turkija. — Pranešama, kad Turkijos Respublikos Liaudies Partija išrinks nauju šalies prezidentu gener. Ismetą Inonu vietoj mirusio prez. Kemalo Ataturko. Gen. Inonu buvo velionio draugas kariautojas už Turkijos respubliką.

Kemal Ataturk, vadinamas Turkijos respublikos tėvu, mirė nuo kepenų sugedimo, būdamas 58 metų amžiaus. Kovose už Turkijos nepriklausomybę jis buvo 13 kartu sužeistas. Atžagareiviškų mahometonų kunigų siundomi sąmokslininkai ne kartą kėsinosi nužudyt K. Ataturką. Visa tai jis pergyveno, kol krito auka gana dažnos ligos—kepenų sugedimo.

Turkija turi 14 milionų gyventojų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLSHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Foreign countries, per year	$6.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, six months,	$4.00
Canada and Brazil, six months,	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kaip Bus?

Žinios skelbia, kad šiomis dienomis pas Smetoną Kaune buvo atsilankęs Hitlerio pasiuntinys, kuris pareikalavo iš Lietuvos valdžios tam tikrų garantijų. Kokių? Jis reikalavo:

1. Lietuva turi nutraukti nepuolimo sutartį su Sovietų Sąjunga, kuri buvo padaryta 1932 metais.

2. Lietuva turi peržiūrėti savo prekybos sutartis su kitais kraštais ir padaryti sutartį su Vokietija. Pastaroji, girdi, pirksianti iš Lietuvos žemės ūkio produktų tris kartus daugiau, negu iki šiol pirko.

3. Klaipėdos miestas privalo būti padarytas "laisvu miestu ir uostu."

Atsakymą į šituos reikalavimus Lietuva turinti duoti dar šiemet. Jei jie bus išpildyti, tuomet Vokietija padarys su Lietuva nepuolimo sutartį penkiolikai metų.

Kaip matome, reikalavimai yra labai šiurkštūs, labai akiplėšiški. Šitie reikalavimai parodo, kad, jei Lietuva juos išpildytų, tai ji būtų pilniausioj priklausomybėj nuo Hitlerio.

Ką gi reiškia "laisvas" Klaipėdos miestas ir uostas? Tai reiškia, kad jame turėtų pilniausiai šeimininkauti vokiečių naziai. Jau jie ir dabar ten šeimininkauja. Puola lietuvius, demonstruoja, šaukia už "suvienytą Vokietiją." Atvirai kalbant: **jei Lietuvos vyriausybė šituos Hitlerio reikalavimus priims, tai ji pataps Vokietijos kolonija.** Hitleris, žinoma, tik tuo nesitenkins. Jis reikalaus, kad tuojau būtų sugrąžintas valdžion jo 100 nuoš. žmogus, Voldemaras. Nereikia nei aiškinti, jog priėmus tokius Hitlerio pareikalavimus, Lietuvai būtų užduotas didžiausias smūgis.

Viskas rodo, kad Smetonos vyriausybė prie to Lietuvą ir veda. Ji paleido iš kalėjimo visus lietuvių tautos neprietelius, nazius, kurie dabar šeimininkauja Klaipėdoj. Ji laiko kalėjimuose tuos žmones, kurie pasiruošę už Lietuvą mirti. Kitais žodžiais, ji jau dabar išpildo labai daug Hitlerio pageidavimų.

Komunistai ir Socialistai New Yorko Rinkimuose

Vakar dienos "Laisvėje" kalbėjome bendrai apie rinkimus New Yorko valstijoj, rinkimus, įvykusius pereitą antradienį. Jie buvo pasekmingi. Laimėjo progresas, prakišo reakcija.

Svarbų pasakyti keletą žodžių dėl mažesniųjų partijų pasirodymo,—komunistų ir socialistų.

Pirmieji, kaip žinia, viso savo sleito neturėjo: jie rėmė Amerikos Darbo Partijos statomus arba užgirtus kandidatus. Turėjo savo tik vieną kandidatą—Ieraelį Amterį, į kongresą. Šis kandidatas buvo balsuojamas visos valstijos plotme.

Na, ir akiregyj to, Amteris bus gavęs virš 100,000 balsų! Tik vienam New Yorko mieste jis gavo 97,291 balsą. Tai nepaprastai geras pasirodymas! Tai įrodymas, jog New Yorko žmonės vis labiau supranta reikšmę Komunistų Partijos rolės darbininkų judėjime ir visam demokratiniam judėjime.

Socialistai gi, vadovaujami Norman Thomaso, turėjo savo visą sleitą, į visas vietas statė kandidatus. Na, ir kaip gi jie pasirodė? Ogi išviso tegavo tik virš 18,000 balsų! Su šiuomi Socialistų Partija New Yorko valstijoj automatiškai nustoja teisės statyti savo kandidatus. Dabar, jei ji norės dalyvauti rinkimuose ateityj, ji turės rinkti piliečių parašus, kad galėjus rinkimuose dalyvauti.

Įdomu tai, kad 1936 metais, kai socialistų vadas Laidler kandidatavo į gubernatorius, jis tuomet gavo 47,051 balsus (New Yorko mieste), o iš viso balsų gavo 56,468. Amteris gi, tais pačiais metais, išviso 64,436 balsus.

Palyginus šių metų balsus, pasirodo, kaip daug socialistai nusmuko, o komunistai pakilo.

Tai vis ta pražutinga, siaura, sektantinė, pro-trockistinė linija, kurią Thomas veda, tą padarė.

Thomas pradėjo globoti trockistus. Jis užtarinėjo šnipus Sovietų Sąjungoj. Jis visais būdais bandė kandžioti komunistus, kuomet gyvenimas reikalaute reikalauja darbininkų vienybės. Na, ir dėlto New Yorko balsuotojai davė socialistams tinkamą atsakymą.

Jei dar socialistų lyderiai seks panašią liniją, tai greitu laiku mes matysime, kad toji partija nesurinks nei desėtko tūkstančių balsų!

Kaipgi Ten Iš Tikrųjų Buvo?

Kadaise mes pacitavome iš "Keleivio" korespondenciją apie triukšmingą So. Bostono sandariečių pramogą, kurioj buvo įteiktas p. S. Mockui medalis.

Mockus, nuėjęs į "K." redakciją, pareiškė, jog girdi, triukšmas kilęs (kai konsulas p. Budrys segė jam medalį) todėl, kad medalis buvo duodamas jam, o ne kitam sandariečių "čyfui", p. Lekiui. "Vienybė" gi rašė, kad ten "jokio triukšmo nebuvę" ir viskas praėjo kuogražiausiai.

Dabar gi paklausykim, ką sako apie tai So. Bostono sandariečių vadas p. J. Lekys. Jis šitaip rašo "Keleivy":

"Mano nusistatymas linkui tų medalių p. Mockui ir kitiem, kurie mane senai pažįsta, yra žinomas. Aš daug kartų esu pareiškęs, ir dabar atkartoju, kad tie medaliai yra dalinami ne tiems veikėjams, kurie yra pasidarbavę Lietuvai arba abelnai lietuvių naudai, bet tiems, kurie yra pasidarbavę arba žada pasidarbuoti tai grupei, kuri dabar valdo Lietuvą.

"Aš gi visuomet buvau ir esu priešingas tokiai tvarkai, kokia dabar Lietuva valdoma. Aš esu parašęs ir įteikęs rezoliucijas įvairiose organizacijose prieš Lietuvos dabartinę valdžią, reikalaudamas Lietuvai demokratinės valdžios. Aišku, kad aš jokio medalio tikėtis negaliu ir nenoriu. Jei kas man tokį medalį pasiūlytų, tai būtų mano garbės didžiausis įžeidimas."

Dabar dėl paties triukšmo: ar jis sukeltas? Taip, sako p. Lekys, buvo ir jis dėl to visiškai nesistebi. Jis, faktinai, būtų stebėjęsis, jei triukšmas nebūtų iškilęs. Jo paties žodžiais:

"...dar praeitą pavasarį p. Mockus norėjo, kad Sandaros 7 kp. surengtų jam bankietą prikabinimui to medalio. Bet kuopos nariai atsakė "No!" Nes tai paženiminas tų sandariečių demokratiškumo.

"Dabar, kuomet sandariečiai pašventė daug laiko ir energijos prisirengimui vieno iš didžiausių pokilių, idant tinkamai pagerbti iš Lietuvos grįžusius visuomenės veikėjus K. Vileišį, S. Naudžiūną ir S. Čižių, ir kartu priimti Sandaros apskričio suvažiavimo delegatus bei svečius, ir kuomet pilnutėlė salė priėjo įvairių pažiūrų publikos, kad ramiai ir draugiškai pasižmonėti, tai pribuvo rengėjų visai nekviestas ir konsulas p. Budrys. Gavęs progą, p. Budrys atsistoja ir pradeda medalio prirengimo ceremonijas, turbūt manydamas, kad čia niekas nedrįs pasakyti nei "buuu." Bet išėjo kitaip. Mat, čia yra Bostonas, o ne Kaunas. Ir tas pats būtų atsitikę vistiek kam tas medalis nebūtų kabintas šiame pokilyj."

Dabar, vadinasi, jau aišku, kaip ten buvo! Jei "Vienybei" rūpėtų laikraštinė etika, tai ji atsiprašytų tų žmonių ir laikraščių, kuriuos išvadino melagiais.

Pasirodo, kad So. Bostono sandariečiuose yra didelio trynimosi, nepasitenkinimo tautininkų valdžia Lietuvoj. Labai gerai! Tačiau, jeigu taip, tai kodėl kairesnieji sandariečiai nebando dėtis prie Amerikos Lietuvių Kongreso? Neužtenka sukelti protestą prieš Smetonos režimą Lietuvoj pramogose. Reikia pozityviai darbuotis, organizuojant Amerikoje pagalbą Lietuvos žmonėms demokratijai atsteigti.

You Wan' Z-Ž-Žup?

Šiais laikais labai madoj įėjo laikyti kas metas ar net ir dažniau išdirbinių parodas-ekspozicijas. Beveik visos industrijos turi savo parodas, tačiau valgių ir automobilių industrijos turi jų daugiausia—net po kelias į metus.

Šiomis dienomis New Yorke įvyko hotelių ir restaurantų paroda, kaip ir kas metas. Ji buvo gerai žinomoj parodų vietoj — Grand Central Palace.

Nors jokio intereso neturiu tose šių industrijų parodose, vienok ir aš šį sykį nuėjau ten pasižvalgyti. Mat, turiu nemažai gerų pažįstamų iš hoteliuose dirbančių virėjų, kepėjų ir kitų darbininkų. Tūli šie mano pažįstami turėjo išstatę savo rankų darbus šioje parodoje. Jie pageidavo, idant ir aš nueičiau pažiūrėti, kaip viskas atrodo. Taigi, gavęs net ir bilietą veltui, turėjau jų pageidavimą išpildyti.

Parodoje daugiausiai išstatyti daiktai, reikalingi įrengimui viešbučių ir valgyklų. Kadangi tos vietos stipriai suristos su valgio gaminimu, tai valgio gaminimui įrankiai taipgi užima didelę vietą parodoje.

Ir kokių tų įrankių įrankėlių nėra! Užtenka tik knipkį paspausti—nuskuta bulves. Kita—nulupa ir kaulą išima iš obuolio. Kitai knipkį paspaudei — indus (dišes) numazgojo ir nudžiovino be rankų prilietimo...

Kiek visokių visokeriopų mašinų, mašinėlių, įrankių, įrankėlių ten matėsi, tai reikėtų knygos ar knygų visiems aprašyti, o ne kelių sakinių.

Visos tos mašinos mašinėlės yra stebėtinai didelis palengvinimas darbe, tą visi gali lengvai matyti ir patirti, tas tai jau tiesa. Bet visa bėda tame, kad tas palengvinimas—vienaip sakius ar kitaip—prie kapitalistinės tvarkos pasidaro, tūlais atvejais, dar apsunkinimas darbininkui. Pirmiaus, kada tokių mašinų mašinėlių nebuvo, merginai, sakysim, buvo užduota iššvarinti penki, šeši ar dešimt kambarių dienai.

Dabar jau kiti poteriai. Dabar, su mašinomis, turi iššvarinti dvidešimt, trisdešimt kambarių, ar net ir daugiau į tą pat laiką. Ir tas sudaro daug daugiau darbo ir skubėsio. Dabar, kaip koks aitvaras, kaip tie sako, lakstyk su tais moderniškais žabangais iš kambario į kambarį, idant galėtum užduotį atlikti laiku. Vienas tas skubėsis daugiau privargina, primuša, negu sunkesnis darbas ir neskubus...

Arba, paimkime saldumynų, pyragaičių virtuvę-keptuvę. Pirmiaus tave pastatė, sakysim, smetoną plakti —ir plaki, kol suplakta. Pristatė prie obuolių lupimo—darai iki užbaigos. Minklą minkyti—minkai, iki suminkyta...

Bet dabar tas jau užmiršta... Tiems darbams jau yra atskiros mašinos. Ir tu jas kelias turi viens prižiūrėti, daboti, "šerti". Čia obuolius, sakysim, supylei mašinon lupti, knipkį paspaudei, ir eini prie kitos. Smetoną įpylei kiton plakti, knipkį paspaudei, ir vėl eini prie kitos. Miltus ir kitus biesus sumaišei, supylei kiton mašinon, knipkį taipgi paspaudei, ir vėl leki prie kitos, arba gal jau iš pirmiau "pavalgydintų" reikalauja tavo atydos—jau užbaigė savo darbą. Leki prie tos.

Ir taip begaliniai eini ir eini, sušilęs, suprakaitavęs... Čia tau nebėra kada nei suktinio švilpauti ir nei apie geltonplaukę mergelę svajoti... Taip sakant, tau nebėra laiko nei prakaitą nusišluostyti. Jau pačios mašinos tave raginte ragina dirbti ir skubėti. O jei ne—trys eilės aplink namą laukia tavo darbą užimti...

Ne, brolyti, nemanyk, būk aš noriu kirvį ar kūjį užsidėjęs ant pečių eiti kapoti ir daužyti moderniškąsias mašinas, kaip tūlas laikas atgal Anglijos audėjai ir verpėjai ėjo daužyti verpiamas ir audžiamas mašinas, kad iš jų darbą atėmė. Tuo dalykų, aišku, nepataisysime, o paprastinsime.

Jeigu aš turėčiau tokią galę, kokią viso pasaulio darbininkija turi, tik ja nesinaudoja, padaryčiau taip, kad mašina už mane dirbtų. Daleiskim, man reikia bulves skusti. Supilų bulves mašinon, paspaudžiu knipkį, ir lai sau mašina barška ir tarška, kol bulves nulups; o aš, koją ant kojos susidėjęs, krėsle sėdžiu ir "Laisvėje" "Raistą" skaitau. O kitos mašinos už kitus dirba. Man galvos apie jas neskauda...

Ir čia ne juokas. Jeigu tik gerai bile vienas pagalvos, tai pamatys, jog prie komunistinės visuomenės tas labai lengvai galima—kur viskas priklausys visai žmonijai, o ne kam nors pavieniui dėl pelno.

Bekišinėdamas po parodą, pastebėjau, jog tūloj industrijoj mokslas padarys labai didelę revoliuciją. Iki šiol tūluose dalykuose guma pavadavo metalą. Bet dabar ji jau pilnai pasirengus pavaduoti springsus ir pūkus.

Dabar iš gumos jau yra daroma puikiausios paduškos, patalai lovoms, kad geriausi pūkai neprilygs. Šitokią minkštą gumą galima vartoti krėslams, lovoms, divonams, automobilių sėdynėms: žodžiu sakant—kur tik reikalingas minkštumas, ši guma pilnai tinkama net geriau už pūkus ar springsus. (Pabaiga rytoj)

Hitlerio mėgiama judžių aktorė Leni Riefenstahl, kuri atvyksta į Ameriką. Daug žmonių reikalauja jos neįsileisti.

Prašome Greit Atsinaujinti "Laisvės" Prenumeratą

Šiomis dienomis išsiuntinėjome atvirutes tiems dienraščio "Laisvės" skaitytojams, kurių prenumeta jau išsibaigė. Širdingai prašome, aplaikius atvirutę, tuojau prisiųsti mokestį, nes dienraščiui yra labai reikalingi finansai šiuom tarpu.

"Laisvės" prenumerata metams yra $5.50 ir pusei metų $3.00. Prašome atsinaujinti visiems metams, tuomi daug padėsite "Laisvei."

Kai kuriem "Laisvės" prenumerata jau senokai yra išsibaigusi. Jei "L." Administracija negaus atsakymo į savaitę laiko nuo pasiuntimo atvirutės, bus priversta sulaikyti siuntinėjimą dienraščio.

Dabar per "Laisvę" eina apysaka Raistas, sulaikius siuntinėjimą "Laisvės", negalėsite pasinaudoti tąja puikia apysaka.

Visų dienraščio skaitytojų prašome gauti "Laisvei" nors po vieną naują skaitytoją. Ir tai greit atlikite draugai.

Rašydami reikale prenumeratų adresuokite:

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA

427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

ALDLD REIKALAI

Visų A.L.D.L.D. 3-čio Apskričio Kuopų Žiniai

Draugai ir draugės, visi gerai žinote, kad 3-čio apskričio konferencija įvyks 13 dieną lapkričio (November), 1938 m., Laisvės Choro svetainėje, 57 Park St. Hartford, Conn. Prasidės 10 valandą ryto. Todėl visos kuopos rinkite delegatus po vieną nuo kiekvienų 10 narių ir po vieną nuo kuopos.

Yra didelis pageidavimas, kad šioj konferencijoj dalyvautų daugiau moterų. Visi ir visos gerai žinom, kad Conn. valstijoj yra labai silpnas moterų veikimas.

Todėl visi 3-čio apskričio delegatai ir delegatės turėtų šiuo klausimu labiau susirūpinti ir atvažiavę į konferenciją atvežti gerų planų, gerų sumanymų dėl tolemesnio veikimo, kad būtų galima kaip nors pravesti platesnį moterų judėjimą ir abelną veikimą.

Yra pakeltas klausimas apie moterų visuotiną suvažiavimą ateinančiais metais Brooklyne, New York. Tai kaip sykis konferencijoj turėtų būti aptarta, apkalbėta, ar būtų reikalingas tokis suvažiavimas ar neštų naudą.

Kuopos rinkite pilną skaičių delegatų. Bus daugiau minčių, bus gyvesnė konferencija.

Broliški delegatai ir svečiai taipgi kviečiami dalyvauti. Kurie norės išreikšti savo mintis, tiems bus suteiktas balsas.

3-čio Apskr. Org.,
O. Visotskienė.

P. S. Visi delegatai pasistengkite pribūti laiku, tai yra, 10-tą valandą ryto, kad konferenciją galėtume pradėti paskirtu laiku. **O. V.**

Francijos Valdžia Pradeda Gerintis Savo Kolonijom

Paryžius. — Francijos vyriausybė atidaro didelius viešus darbus savo kolonijose Afrikoj ir Azijoj: tiest naujus vieškelius, statyt mokyklas ir sveikatos centrus šiaurinėj Afrikoj, Madagaskaro saloj ir Indo-Chinoj.

Atsirčiai prieš Mussolinio ir Hitlerio propagandą, Francija įsteigs galingas radio stotis įvairiose savo kolonijose.

Francūzų valdžia viešais darbais kolonijose stengiasia sustiprint jų ryšius su Francija, ypač dabar, kai Francijos įtaka Europoj taip nupuolė, po pasidavimo Hitleriui Muniche.

Pavojus Dionne 'Penkiukėm' Dėl Tonsilų ir Adenoidų

Toronto, Kanada. — Labai sugedo tonsilai ir adenoidai Dionne "penkiukių," vienu pradėjimu gimusių penkių mergaičių. Jeigu nebūtų išpjauta jom tonsilai ir adenoidai, tai jos galėtų mirt, sako specialistas dr. Al. Brown. Todėl daroma jom operacijos.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Ar tiesa, kad darbininko persikėlimas iš vienos valstijos į kitą sulaiko jam gavimą bedarbės apdraudos?

Atsakymas

Beveik kiekviena valstija priėmė sutartis, pagal kurias nedirbantieji darbininkai, gyvenantieji vienoje valstijoje, gali gauti apdraudą, dėl kurios jie yra priimami (eligible) po kitų valstijų įstatymais. Šitas yra pirmos svarbos tiems darbininkams, kurie kraustosi iš vienos valstijos į kitą bejieškodami darbo.

Pavyzdin, imkite atsitikimą vyro, kuris dirbo Pennsylvanijoj, neteko darbo, ir išvyko New Yorkan gyventi. Jeigu jis neras darbo naujoje vietoje, tai jis gali prašyti apdraudos po Pennsylvanijos įstatymu. Jeigu Pennsylvanijos tinkami viršininkai randa jį priimamu, tai jis gaus apdraudą gyvendamas New Yorko valstijoje.

Procedūra seka kitų aplikacijų linijas. New Yorke prašytojas kreipiasi prie arčiausio State Employment Service ofiso, dėl apdraudos toje valstijoje, kurioje jis priimamas gauti apdraudą.

FLIS.

LITERATŪRA ir MENAS

Proletarų Balsas

A. BADAITIS

Tyliai mes vargome,
tyliai tiek amžių kryžių nešėme,
tyliai milionais didžiajam kraujo tvane žuvome
ir tyliai iš bado mirėme.
Bet jau tebūna galas tylėjimui.
Galas vergystei
ir galas buržujų viešpatystei!

Išvarė mus iš fabrikų.
Atėmė duonos.
Sugrūdo į kalėjimus.
Uždrausta mum reikalauti lygybės,
kovot dėl visų gero
ir dėl kiekvieno vargšo brolybės.

Nieko mes neturim.
Viskas pas buržujus.
Net skęstantį uždrausta gelbėt.
Tik niekas nedraudžia badauti,
skurde kamuotis
ir despotu būti.

Taigi telieka mum kovon rikiuotis,
griežtą balsą buržujam kaupti,
tvirtą žingsnį dėt
ir su komunizmu taisyt kelią broliškam gyvenimui.

Nieko be kovos mes nesulauksim!
Buožėm lenktis taip pat nėra ko.
Juk patrūkom vergystėj bedirbdami,
bet neturim nei trupinio iš darbo to.
Tad telieka drąsia kova gyventi.
Kovoje patrūkti dėl visos žemės proletarų.
Juk varge ir bade
netinka tyliai nunykti—
Geriau nuverst bent vieną kartuvę,
ir pačiam balsiai kartuvėj žūt—
maištininku žūt!
Lietuva.

Bokačio 'Dekameronas'

Italų rašytojo Bokačio (Boccaccio), gyvenusio 14-tame šimtmetyje, novelių rinkinys yra bendru vardu "Dekameronas" (Il Decamerone). Rinkinys talpina 100 atskirų novelių. Jos yra išverstos į daugelį kalbų.

Yra ir lietuvių kalboje knygelė "Dekameronas," bet ji yra tik maža dalis Bokačio kūrybos; ji talpina tik 12-ką novelių. Vertė Jokūbas Aidas; išleista Rygoj, 1927 m., puslapių 104.

Vertėjas į lietuvių kalbą pasisako aukojąs savo darbą šv. tėvui Pijui XI už Lietuvos apdovanojimą naujomis vyskūpystėmis ir Lietuvos sostinės Vilniaus priskyrimą lenkams. Jis teigia: "novelėse vaizduojama anų dienų dvasiškių tėvelių vienuolių gyvenimas. Mūsų visuomenei tai turėtų būti ypatingai įdomu, pasakysiu net daugiau—stačiai reikalinga žinoti, ir štai kodėl: Gerai įsižiūrėję, kas dedasi mūsų tėvynėj, mes matome, kad dvasiškija visą grobstyte grobsto savo rankosna. Bažnyčios šiandien kunigams neužtenka, jie skverviasi į kitas gyvenimo sritis, todėl mes turime kunigų: Seimo atstovų, gimnazijos direktorių, bankininkų, spekuliantų, pirklių, ministerių ir t. t., žodžiu, jų visur pilna... Pasinaudojus žemės reforma, dvasiškijai teko dideli žemės plotai ir daugybė triobėsių, kurie dabar paverčiami įvairių kazimieriečių, jezuitų, vargdienių seselių ir kt. vienuolynams, nes jų pagelba tikimasi dar greičiau pasiekti savo tikslo, t. y. sutvarkyti mūsų krašto gyvenimą taip, kad visur viešpatautų kunigas ir jo gaspadinė."

Nenusilenksi kunigų jėgai, negauni jungtuvių, negauni palaidojimo, negauni rekomendacijos, kuri tau reikalinga daugelyje atvejų, ir vis reikalinga nuo... dvasiškio. "Dvasiški tėveliai dažnai nepasitenkina vien savo 'panelėmis,' todėl lenda ir ardo kitas šeimas. Šiandien visa tai daroma slaptai, bet kai dvasiškija dar labiau įsigalės, kas gali užtikrinti, kad jie nepakartos pirmos nakties teisę (jus primae noktis), kuria naudojosi senovėje ir kuomet reikalavo jaunajai pirmą naktį po jungtuvių pasilikti su dvasišku tėveliu," sako vertėjas. Ir jis mano, kad apie dvasininkų orgijas, keliamas už kulisų, ne prieš publikos akis, netrukus lietuviškas Bokačio galės rašyti kitą rinkinį novelių ir imti pavyzdžius iš mūsų tėvų kazimieriečių, vargdienių seselių ir kitų gyvenimo. O šiandien vergiamas lietuvis tepasiskaito noveles italų rašytojo ir tepažvelgia, kas dėjosi dvasininkų luomoj 14-tame šimtmetyje.

Novelių turinio (lietuviškame vertime) nedėstysiu. Dvasininkų poelgiai rodomi gana atvirai, vyriškas velnias tiesiog varomas moteriškan pragaran... Skaitytojai (būrys mano draugų-draugių) vieni graibstė kaipo apyriebį skanskonį, kitiems būk "atsirūgę", "nesąmonėmis" atrodė... Ginčytis tuo reikalu neverta, nes viena, neskaičius pilno "Dekamerono" rinkinio, susidedančio iš 100 novelių, negalima pasakyt, kad ir visa Bokačio kūryba trenkia riebumu. Gal tik novelės patekę lietuvių kalbon tendencingai yra parinktos. Galį skaityti anglų kalba, lengvai susiras ir pasinaudos Bokačio "Dekameronu" viešuose knygynuose.

Man norisi prisiminti V. M. Fričės apibudinimas Bokačio, kaipo rašytojo, ir jo gyventos gadynės. O jis sako, kad Bokačio "Dekameronas" yra pirmas paminklas tos ekonominės ir literatinės revoliucijos, įvykusios 14-tame šimtmetyje. Novelės linksmos ir liūdnos, pasakotos vaikinų ir merginų, susirinkusių puikiuose rūmuose paūžti, padainuoti ir pašokti laike siautimo maro ligos Florencijoj. Kelios tų novelių turi savy fantastiškumo elementų, šiaip jau jos visos—realistinės; paprastos. Jų turinys—apipasakojimas dabarties ir praeities atsitikimų. Daug jose juoko, ir menkniekių ir sąmoningų anekdotų, bet nežiūrint to—knyga yra lyg ir programa naujos gadynės, reiškianti demokratinę dvasią, reiškianti protestą prieš luominius prietarus ir feodalizmo laikų nesąmones.

Vienoje novelių pasakojama, kaip hercogo duktė pamylėjusi savo tarną, vaikiną prastos kilmės. Į tėvo priekaištus ji ramiai atsakiusi, kad lygybė žmonių yra gamtos "įstatymas"; ir ji paliepusi tėvui pasižiūrėti į ponus, sulyginti jų papročius ir apsiėjimą su papročiais ir apsiėjimu jos mylimojo, o pamatysiąs, jei būsiąs nuoširdus, kad jos vaikinas yra kur kas pranašesnis už juos visus.

"Dekameronas" yra ne tik užmaskuotas protestas prieš feodalizmą. Tai yra ir drąsus protestas prieš kunigiją, ypač gi prieš vienuolius, kurie užsiauginę pilvus ir pagurklius, vaikščioja sau, kaip gaidžiai, papūtę skiauturę. Jų kambarėliai vienuolyne labiau panašūs į parfiumerijos krautuves. Skaniai valgydami, gardžiai gerdami, visa ko pertekę ir, ligi ausų, pagrimzdę nuodėmėse, vienuoliai betgi dedasi šventais niekadėjais, pasisavino rojaus šeimininkų teises ir už pinigus skiria ten griešninkams vietas.

"Dekameronas" per naują apkainuoja netik visas senąsias sociales, bet ir dorines vertybes. Tai yra triukšmingas, kupinas pašaipos ir šaižios ironijos, protestas prieš viduramžio davatkiškumą. Vaikinai ir merginos savo pasakojimuose nuolat kartoja tą tiesą apie žioplumą tų vyrų ir moterų, kurie mano, kad jeigu jau žmogus apsivilko kunigo drapanom, tai žemiškos tuštybės jo nebevilioja. Patsai autorius užreiškia, kad norint eiti prieš gamtos įstatymus, reikia turėti milžiniškų spėkų. "Kas mėgina grumties su gamta, tas dirba tuščią darbą ir kenkia patsai sau."

"Dekameronas" kartais, net gana gašlioje formoje, iškelia aikštėn dvasiškijos gyvenimo padugnes. Aštrios pašaipos rimbu jisai pliekia farizejus, vienaip kalbančius, o visai kitaip darančius. Apie meilę jis sako: meilė, kartais, gali pakilti iki beribio ištikimumo, iki ricieriško tarnavimo savo panai, iki viršūnių dvasinio įgeidžio, bet meilės pamatu yra grynai fiziologinis instinktas. Žmonės gimsta ne iš akmens, ar geležies, bet iš "kūno ir kraujo" ir gamtos liepimui, balsui gyvybės ir jaunystės negalima priešintis, nenorint sau užkenkti.

Gera nuotaika, visakuo pasitenkinimas, skaistus juokas raudonu siūlu pereina per visą "Dekameroną." Nerasit ten nei šešėlio nusiminimo, nei vaizdo tų šmėklų, kurios praeityje draudė žmones nuo sveiko optimizmo. Jame yra neišsemiamas šaltinis nesuvaldomos, nesuturimos linksmybės. Žmonės, kuriuos piešia Bokačio, be galo myli protingą atsakymą, linksmą pajuoką ir aštrų žodelį.

Tai šitaip kalba apie Bokačio "Dekameroną" žymus literatūros istorijos žvelgėjas Fričė. Gerais linkėjimais ėmėsi darbo ir vertėjas į lietuvių kalbą, tik gaila, kad ne visas šis Bokačio novelių rinkinys išverstas lietuvių kalbon.

St. Jas—nis.

Kauno Konservatorijoj

Vienas Kauno laikraštis praneša, kad šiemet Kauno Konservatoriją lanką 296 asmenys. Toliau:

"Šiemet į Konservatoriją stojančių buvo žymiai daugiau, kaip kitais metais. Konservatorija nė pusės stojančių prašymų dėl vietos stokos negalėjo patenkinti, nors vis dėlto priimta šį rudenį daugiau kaip anksčiau. Teko išrinkti geriausius. Provincijos muzikai buvo paraginti, kad gabius asmenis, kurie nori lavintis muzikos srityje, rekomenduotų Konservatorijai. Tokių šiemet buvo nemaža.

"Šiuo metu Konservatorijoje yra 296 klausytojai: 167 vyrai ir 129 moterys. Fortepiono klasėje yra 95, dainavimo—55, vargonų—32, styginių instrumentų—62, pučiamųjų instrumentų—46 ir kompozicijos — 6. Jauniausias Konservatorijos klausytojas yra 8 metų amžiaus, o seniausias—36 metų."

Konservatorijoj mokosi ir keturios Amerikos lietuvaitės: Navickaitė, Aleksiūnaitė ir seserys Rajauskaitės.

Didelio vargo Konservatorijos mokiniai turi dėl blogos patalpos. Pasak laikraščio:

"Šiemet buvo numatoma pradėti statyti nauji, atskiri Konservatorijai rūmai su didele sale koncertams, bet, kaip tenka patirti, šių namų statyba šiemet nebus pradėta. Gal ateinančiais metais. Dabar Konservatorija dar vis turi tenkintis visai nepakenčiamomis patalpomis, kuriose prieš didįjį karą buvo dvarininkų užeigos namai. Konservatorijos mokytojų kambarys yra įrengtas buvusiame tamsiame prieškambaryje. Ne geriau yra ir su klasėmis. Jos nepaprastai mažos ir tamsios. Yra klasių, kuriose sutalpinus du fortepionus, mokiniams nebėra kur apsisukti. Konservatorijos kieme yra medinis namelis, kuris dėl savo senumo ir apgriuvimo turėjo būti nugriautas, bet jame esančiuose neva kambariuose, kuriuose jau vėjas šeimininkauja, dar vis mokosi Konservatorijos auklėtiniai. Kadangi namas ne specialiai Konservatorijai statytas, tai klasės nėra viena nuo kitos izoliuotos. Todėl, kai vyksta klasėje pamokos, tai trukdymas didžiausias: griežikai trukdo dainininkams ir atvirkščiai. Todėl tiek mokytojams, tiek Konservatorijos klausytojams dabar tokios sąlygos yra visai nepakenčiamos ir neįmanomos."

Visų Lietuvių Meno Sąjungos Vienetų Domei!

Brangūs Draugai Menininkai!

Kaip žinia, Lietuvių Meno Sąjungos Aštuntasis suvažiavimas, įvykęs rugpjūčio 14-16 dienomis, Pittsburgh, Pennsylvanijoj, tarpe daugelio kitų labai svarbių tarimų ir rezoliucijų, nutarė ir pasiryžo gyveniman įvykdyti sekamą, labai svarbų mūsų organizacijos auklėjimui, dėsnį:

"Kadangi mes, Lietuvių Meno Sąjungos šios konvencijos delegatai, pripažįstame svarbą tinkamo ir efektyvio lietuvių meno plėtimo (išreiškimo), o tai tegalima tinkamai pravesti tik padidinus mūsų narių skaitlių,—

"Todėl nutarta, kad visi apskričiai, pavieniai chorai ir dramos grupės imtųsi iniciatyvos skelbimui ir pravedimui kuogeriausio narių gavimui vajaus."

Kadangi po suvažiavimui prabėgo jau keletas mėnesių ir iš vienetų pusės, kiek yra žinoma LMS Centro Komitetui, nei vienas choras, nei viena dramos grupė už padidinimą choruose ir dramos grupėse narių skaičiaus specialės talkos savo iniciatyva nedarė, todėl, LMS C. Komiteto posėdyje, įvykusiame 6-tą dieną šio mėnesio, Centro Komitetas,—platėliau pagvildenęs šį klausimą, nusprendė skelbt talką (vajų) visiems LMS ribose esantiems vienetams.

Vajus prasidės su pirma diena gruodžio, 1938 ir tęsis iki pirmai dienai kovo, 1939 m.

Lietuvių Meno Sąjungos Centro Komitetas skiria tris dovanas vienetams. Trys vienetai, gavusieji daugiausia naujų narių ir nemažiau penkiolikos, gauna dovanas. Pirmoji dovana siekia dvidešimts dolerių vertės. Taipgi yra skiriamos trys dovanos ir pavieniams darbuotojams. Trys, gavusieji daugiausia naujų narių ir nemažiau septynių, gaus: (1) $5.00; (2) $3.00; (3) $2.00.

Apskritys, kuris suorganizuos chorą, dramos grupę arba šokikų grupę, taipgi gaus $5.00. (Smulkmeniškai visos dovanos bus įvardintos ir išaiškintos vėliau.)

Ar tokia talka už padidinimą mūsų meninių organizacijų reikalinga? Taip. Juo labiau, kad LMS vienetai (1) rengiasi dalyvauti Pasaulinėje Parodoje, New Yorke, (2) Lietuvių Meno Sąjungos Centro Komitetas planuoja LMS dainų šventę. (Apie tai LMS CK plačiau praneš vėliau.) Todėl LMS CK mano, kad tokia talka yra būtina.

Rengkitės, menininkai ir menininkės, didžiam darbui! Jau dabar darykite planus, kaip šį vajų sekmingiau pravesti. Kvieskite į individuales ir vienetų draugiškas lenktynes, padidinimui menės šeimos!

Šiomis dienomis LMS vienetai gaus smulkmeniškus nurodymus talkos reikalu.

Ruoškitės, menininkai!

L.M.S. C.K.:
Pirm., **Pranas Pakalniškis,**
Sekr., **Bronė Šalinaitė,**
Iždi. **Adelė Rainienė.**

Kas Yra Dainavimo Mokslas ir Jo Technika?

Žmogaus balsas yra galingas, jeigu jis pasiekia aukštos technikos—kultūros. Bet tas mokslas, plačiąjai visuomenei yra visai nežinomas. Šiandien mūsų—lietuvių laikraščiai pilni visokio turinio raštų: politika, žinios, poezijos, drama, medicina ir kitų mokslo raštų. Bet apie dainavimo mokslą visai nieko nerašoma. Rodos, kad tas dalykas mums nepriklauso. Todėl mes labai mažai ir žinome apie dainavimo mokslą. Ypač dainavimo studentams labai trūksta tokių raštų-literatūros. Be abejonės, daugumoj, mes visi "gerai mokame dainuoti," tai kam čia rašyti ir tą klausimą budinti? Mano kaimynas, nuvažiavęs į pikniką, kad užtraukia, tai net lapai nuo medžių krinta. O jeigu atsiranda "asistentų"-pagelbininkų, tai sudaro šakar-makar chorą. Žinoma, choras tuoj pradeda ir "operetes" perstatinėti. O kurie nemoka dainuoti, tai po medžiu sustoję deklamuoja... Jie viską atlieka be didelių keblumų ir mokslų. Dauguma lietuvių mėgsta savo dainavimu pasigirti, tai mano kaimyno choras irgi nenori pasiduoti. Bet tie jo nepasidavimai, nepriklauso prie dainavimo mokslo ir technikos. Kiti sako, kad lietuvių "dainuškos" ir "dainininkai" visame pasauly yra "žymiausi-žymiausios." Labai lengva pasakyti, bet yra sunku padaryti-įrodyti. Taip atrodo tik paviršutiniai žiūrint į dainuškas ir kaimišką dainavimą, o iš tikrųjų visai kitaip randa tie, kurie pradeda studijuoti dainavimą.

Daug studentų įdeda po penkis, šešis metus į dainavimą ir, nieko nesužinoję, užbaigia. Kiti į tą laiką jau sugadina nualina savo balsus ir toliau nenori kankintis.. Treti baigia dideles mokyklas ir gauna diplomą, kaipo priedą, prie sugadinto savo balso.

Kai kurie dainavimo studentai nesupranta gerų patarimų-nurodymų. Jie sako: "Mokytojas man pavydi... Aš dainuoju, kaip man yra tinkamiau, lengviau." Bet po ilgesnio studijavimo, patys pamato savo visas paklaidas. Kituose mokslu ose nesutinki to, ką sutinki dainavime. Jeigu mokinies, tai vis ką išmoksti, o dainavime visai atbulai.

Matote, gerbiamieji, bile kaip negalima rėkauti ir tą rėkavimą vadinti solo dainavimu.

Kiti visai netiki į dainavimo mokslą—nustatymą balso. Bet vis tiek, jie nori tapti gerais dainininkais. Bepigu, jei gamta apdovanojo studentą gražiu, švelniu balsu: bet ir to neužtenka. Jeigu negausi teisingos pradžios, dainavimo supratimo, tai neilgai švelnus balsas skambės. Dainavimo **abėcėlė** nėra lengvas darbas. Tenka labai daug ir atsargiai pagalvoti, kad by kaip dainuodamas, balsą leisdamas, negalėsi jį gerai, teisingai nustatyti. Būti dainininku, neužtenka vien muziką pažinti ir gražų balsą turėti; reikia —būtinai—teisingai balso techniką pažinti.

Juozas Žuronas.

(Tąsa sekamos savaitės Meno Skyriuj)

Prabėgomis

Komitete Miko Petrausko Kūriniams Leisti viskas ramu... Gal ir perdaug ramu. To komiteto valdyba (K. Petrikienė, K. Jurgelionis, B. Šalinaitė ir Dr. J. Kaškiaučius) net nei žodelio nepratarė Amerikos lietuvių visuomenei, kas tuo reikalu yra daroma. O tai neturėtų būt. Jeigu darbas pradėtas, jeigu kas nors daroma—visuomenei turi būt žinoma.

-:- -:- -:-

Karšto pritarimo rodo LMS. chorai dalyvavimui Pasaulio Parodoje lietuvių dienoje. Daugelis jų jau rūpinasi įsigijimu kostiumų ir šukėlimu lėšų kelionei. Bet... to darbo vadovybėje tyla, ramumas. Daugelis chorų teiraujasi, kada bus aplaikytos dainuotinos Lietuvių Dienoje dainos, kaip ir kokios bus taisyklės, patvarkymai ir t. t. Atsakymo nėra, nes esą laukiama iš Lietuvos valdžios pribūnant tam tikros komisijos su direktyvomis ir informacijomis. Suprantama, galima palūkėti pribūnant iš Lietuvos oficialės komisijos, bet čia esanti komisija bei įgalioti žmonės, turėtų visuomenei duoti žinių apie tai dienai prisiruošimo žingsnius. Pasakymas, kad nesulaukia direktyvų iš Lietuvos, čia esančios vadovybės nepateisina. Ji turi pageidauti, kad Lietuvos tame dalyke veikianti organai nedelstų. Ilgas laukimas gali pakenkti tam gražiam lietuvių pasimojimui.

-:- -:- -:-

Jau yra žinoma, kad virš 20 LMS. chorų pasisakė už dalyvavimą Lietuvių Dienoje. Bet LMS chorai sudarys tik dalį visų dalyvaujančių chorų ir kitokių grupių. Kodėl laikinasis komitetas negalėtų painformuoti Amerikos visuomenę, kiek **iš viso** Amerikos lietuvių chorų jau yra apsiėmę dalyvauti? Tai būtų džiuginanti žinia, kuri paskatintų daugiau chorų prisidėti ir išgarsintų plačioje Amerikos lietuvių visuomenėje pačią Lietuvių Dieną.

-:- -:- -:-

LMS Teatro Komisija jau paruošė nurodymus (outline), kaip organizuoti dramos grupes, kaip jose veikti ir t.t. Tie nurodymai bus išsiuntinėti visiems LMS vienetams ir LDS jaunuolių kuopoms.

-:- -:- -:-

LMS konstitucija jau baigiama spausdinti. Kaip tik spaudos darbas bus baigtas, tai ją aplaikys visi mūsų vienetai.

-:- -:- -:-

Ką darė mūsų apskričių valdybos savo ribose, kad paskatinus chorus gauti daugiau narių? Parneškite apie tai LMS centrui.

-:- -:- -:-

Lapkričio 9 d., Brooklyne, teko girdėti Dr. A. Petrikos įdomią paskaitą apie Lietuvos visuomenininką Povilą Višinskį, mirusį virš 30 metų atgal. Klausovų buvo gražus būrelis ir visi buvo patenkinti.

Manau, jog ir kitos kolonijos galėtų turėti tokius vakarėlius. LMS Centre yra paskaitos apie Šekspyrą, Puškiną, M. Petrauską, Povilą Višinskį ir keletas kitų. Paskaitas centras išrendavoja už labai mažą kainą.

Pagalvokite apie tai.

Proncė.

UPTON SINCLAIR

RAISTAS

10-25-38—16

(Tąsa)

Taigi ši šiurkščiai išrodančioji moteriškė tęsė pilną baisumų pasakojimą. Kiek ten buvo teisybės, o kiek perdėta—kas gal pasakyti? Kaip ir apie tą džiovą, duokime sau. Apie džiovą mūsiškiai visai nieko nežinojo, ne bent tiek, kad nuo jos žmonės kosti ir keletą savaičių jiems labai rūpėjo senio Antano kosėjimas. Rodėsi, kad net jį visą krato ir niekados nesustoja, o taipgi galėjo matyti raudoną brūkšnelį, kada tik jis ant grindų nusispjaudavo.

Bet tas viskas buvo niekis, palyginant su dalyku, kurį jie vėliau išgirdo. Jie pradėjo senutės klausinėti, kodėlgi žmonės neištęsi išmokėti už namus, stengdamiesi parodyti jai skaitlinėmis, kad jiems išrodo visai galimu daiktu. Močiutė gi jų privedamas skaitlines ginčijo.

"Jūs sakote dvylika dolerių per mėnesį, bet į tą sumą neįeina nuošimčiai."

Tada mūsiškiai, akis išpūtę, pažiūrėjo į ją.

"Nuošimčiai!"—sušuko visi.

"Nuošimčiai už pinigus, kuriuos esate jiems kalti!"—atsakė ji.

"Bet mums nereikia mokėti nuošimčiai!"—sušuko jie trys ar keturi drauge. "Mums reikia mokėti tiktai dvylika dolerių kas mėnuo."

Girdint tai, senutė tik garsiai nusijuokė. "Su jumis yra tas pats, kas ir su kitais," sakė ji jiems; "jie prigauna jus ir gyvus suėda. Jie niekados neparduoda namų be nuošimčių už pinigus, kurių ant syk neįmokate. Tik pasiimkite dokumentus, o pamatysite."

Su drebančia širdžia teta Elzbieta atsirakino spintą ir išėmė popierą, kuri jau ir taip jiems tiek daug kančių suteikė. Dabar jie visi sėdėjo aplinkui nusiminę, kuomet senutė peržiūrinėjo, nes jau šiek tiek angliškai nuvokė. "Taip," pagaliau ištarė ji, "ve ir yra, žinoma: su nuošimčiais nuo likusios sumos, mokant po septynis nuošimčius nuo dolerio metams."

Visi tylėjo nusigandę. "Ką tai reiškia?"—užklausė pagaliau Jurgis kuždėsio balsu.

"Tai reiškia," atsakė senutė, "kad kitą mėnesį jūs turite užmokėti jiems septynis dolerius, taip pat, kaip ir tą dvyliką."

Visi tylėjo, kaip numirę. Jiems darėsi nyku, lyg kokia šmėkla stovėtų greta, ir tarytum jaučiasi besmunką žemyn ir žemyn, į kokią tai bedugnę, prapultį. Tarytum žaibui blykstelėjus, jie pamatė save esant aukomis begailestingojo likimo, įvaryti į spąstus, neturint kelio išėjimui, bestovį ant prapulties kranto. Savo mintyse jie buvo daug kuo pasitikėję ateitimi, dabar, akimirkoje, viskas pranyko. Senutė gi neapsistodama tęsė savo pasakojimą. Jie velijo, kad ji tylėtų; jos balsas jiems išrodė, kaip nykus varno kranksėjimas. Jurgis sėdėjo rankas stipriai sugniaužęs ir prakaitas dideliais lašais išsipylė ant jo kaktos, o Ona jautė lyg ir akmenį gerklėje, kuris ją smaugė. Tylą pertraukė teta Elzbieta pradėjusi graudžiai verkti, o Marė ėmė laužyti rankas, šaukdama: "Ai! ai! Bėda man!"

Aimanavimai negalėjo jiems pagelbėti. Tai buvo blogas dalykas, bet jie to juk nežinojo, o pardavėjams ir rūpėjo, kad jie nežinotų. Taip yra namų pirkimo popieriuose ir nuo to negalima išsisukti. Jie lauks ir matys, kas bus.

Šiaip ar taip išsibodėję viešnią, jie visą naktį perleido aimanuodami. Pabudę vaikai, ir matydami, kad namuose kas nors blogo, pradėjo verkti ir juos buvo sunku nuraminti. Ankstį rytą daugelis iš jų, žinoma, turėjo eiti į darbą, skerdyklos juk nesustos dėl jų liūdėsio, bet septintą valandą ryto Ona su pamote jau stovėjo pas agento duris. Taip, pasakė jis joms, kada atėjo, tai teisybė, kad jiems reiksią nuošimčiai mokėti. Tada teta Elzbieta taip pradėjo su juomi bartis ir pūryti, kad net praeiną pro šalį žmonės sustodavo ties langu ir žiūrėdavo, kas viduje dedasi. Agentas buvo meilus, kaip ir pirmiau. Jam labai gaila, jis sakė, kad taip viskas atsitiko. Nieko jiems apie tai neminėjęs, nes jam rodėsi, jie ir patys numaną, jog reikia nuošimčiai mokėti už pinigus, kuriuos jie kam nors kalti. Tai visiems suprantamas dalykas.

Jiedvi išėjo ir per pietus Ona nuėjo į skerdyklą pranešti viską Jurgiui. Jurgis išklausė gana šaltai, nes iki to laiko buvo aprimęs. Jau tokis likimas, sakė jis, bet jie pataikysią kaip nors iš to išbristi ir jis ištarė savo paprastąjį suraminimą: "Aš dirbsiu sunkiau." Tūlą laiką tas, žinoma, suardys visus jų siekimus, ir galimas dalykas, kad Onai teks pasijieškoti darbo. Ona pasakė, kad teta Elzbieta pasirįžusi leisti Stanislovėlį dirbti. Jie nenorį, kad Jurgis vienas užlaikytų visą šeimyną—visi jie turi padėti, kiek tik kuris gali. Pirmiau Jurgis su panieka žiūrėdavo, jei kas užsimindavo apie tai, bet dabar tik suraukė kaktą ir iš lėto linktelėjo galva. Taip, gal ir geriau būsią, dabar kiekvienam prisieis pasiaukoti.

Ona dar tą pačią dieną leidosi ieškoti darbo. Vakare, Marė, parėjusi namon, papasakojo susitikusi su tūla mergina, vardu Jasaitytė, kurios viena draugė dirba pas Brown'ą skyriuje, kur apvynioja ir apsiuva kumpius, paskirtus išsiuntinėjimui į tolimas vietas, ir būk toji galėsianti gauti jai vietą tenai; tik jų bosienė yra viena iš tų, ką kyšius ima ir nei vienai neužsimoka prašyti pas ją darbo, jei tuo pat laiku neįspausi jai į ranką dešimtsdolerinę. Dabar Jurgis jau nei kiek nenusistebėjo, girdėdamas tai, jis tik paklausė, kiek ten algos mokama. Taigi visi sutiko, kad Ona nueitų pasiteirauti, o toji, parėjus namon, papasakojo, jogei, kiek rodėsi, ji patikusi bosienei ir toji pasakiusi, negalinti tikrai prižadėti, bet, regis, galėsianti priimti prie siuvinėjimo kumpių, ir ten Ona galėsianti uždirbti aštuonis arba dešimts dolerių per savaitę. Marė, pasiteiravusi su savo drauge, pranešė, kad viskas gerai esą ir tarp namiškių prasidėjo pasitarimas. Darbas atliekamas viename iš sklepų ir Jurgis nenorėjo, kad Ona tokioje vietoje dirbtų, bet kiti teisino, jog tai lengvas darbas esąs, o dabar nelabai galima darbus pasirinkti. Taigi Ona, su dešimtsdolerine rankoje, nuėjo antru kartu pasimatyti su bosiene.

Tuo pat laiku teta Elzbieta nusivedė Stanislovėlį pas kunigą ir išėmė paliūdijimą, kad jis jau dviem metais vyresnis, negu jis iš tikrųjų buvo, o su tuo vaikiščias leidosi į svietą savo likimą išbandyti. Pasitaikė, kad Durham'as ką tiktai įtaisė naujas pastebėtinas mašinas taukų skyriuje ir kada jų policistas pamatė Stanislovėlį su jo pliūdijimu, "Čia! čia!", parodė jam, kur eiti. Ir Stanislovėlis nuėjo koridorium tarp akmeninių sienų ir keliais laiptais žemyn ir įėjo į didelį rūmą, apšviestą elektra, kur buvo naujosios mašinos pripildymui blėkinių katiliukų su taukais. Taukus tirpina ant kitų grindų aukščiau ir žemyn ateina nedideliais kranais, besivynioją, kaip baltas kaspinas, nors ir prikliai atsiduoda. Minėtieji kranai buvo įvairaus didumo, o kai pereina per juos taukų, kiek paskirta, tai patys užsidaro ir mašina pati sukasi, apsistodama, kad katiliukai būtų tiesiog po kranais taip, kad mašina juos pripila pilnutėlius ir nulygina. Prižiūrėti tąją mašiną ir pripilti kelis šimtus katiliukų per valandą reikia dviejų vaikų, viens iš jų kad spėtų kas keletą sekundų statyti tuščius katiliukus tam tikroje vietoje, kitas gi, kad spėtų atimti pilnus.

Keletą minučių Stanislovėlis stovėjo bailiai dairydamasis aplinkui, kai prie jo priėjo žmogus ir paklausė, ko norįs. "Darbo," atsakė Stanislovėlis, kaip jį buvo įmokinę. Žmogus vėl užklausė: "Kiek metų?" ir Stanislovėlis atsakė: "Šešiolika." Kartą arba du per metus užeidavo valstijos inspektorius, prasivaikščiodavo po skerdyklas, užklausdamas vienur ar kitur vaikiščio, kiek tas turi metų, taigi skerdyklų savininkai stengėsi prisilaikyti to valstijos padavadijimo, kurį jie tiek pildė, kad paimdavo paliūdijimus ir nusiųsdavo raštinėn į knygas įtraukti. Minėtasis žmogus, paskirstęs kitus, kur ir ką jie turi veikti, pradėjo rodyti vaikui, kaip uždėti tuščius katiliukus, kada tiktai tosios nenuilstančios mašinos tuščia alkūnė atsisuka ties juomi ir tokiu būdu tapo nuspręsta, kokią vietą visatoje prisieina užimti Stanislovėliui, kaip ir jo likimas, kol jo dienos užsibaigs. Valanda po valandos, diena po dienos, metai po metų buvo jam skirta stovėti tam tikroj vietoje, apie ketvirtainės pėdos didumo, nuo septynių ryto iki vidurdienio, ir nuo pusės po dvylikos iki pusės po penkių, nesijudinant ir nemąstant nieko daugiau, kaip tik apie katiliukų dėstymą. Vasarą smarvė būna labai prikli, o žiemą tai jo pirštukai prilipdavo prie atšalusių blėkinių neapšildytuose sklepuose. Per pusę metų būdavo visai tamsu, kai jis išeidavo į darbą, o taip pat visiškai tamsu, kai grįždavo namon; taigi tik sekmadieniais jis pamatydavo, kaip dienos šviesa išrodo. Už tokį darbą jis šeštadienį nešdavosi namon tris dolerius, nes jo alga buvo penki centai už valandą.

Tuo tarpu Jurgis su Ona, būdami jauni ir nenustoję visiškai vilties, ėmėsi savo pirmesniųjų apskaitliavimų, ypač kai patėmijo, kad Stanislovėlio uždarbis išneša daugiau, negu prisieis nuošimčių sumokėti. Taigi jie jautėsi stovėsią beveik taip, kaip ir pirmiau. Jiems ypatingai patiko, kad Stanislovėlis džiaugiasi savo darbu, pasitikėdamas daug pinigų uždirbti. Jiedu viens kitą labai mylėjo ir tas jiems įkvėpdavo naujų vilčių.

(Bus daugiau)

USA, Pietinė ir Centr. Amerika Turi Vienytis Prieš Agresorius

Washington. — Jungtinės Valstijos rengiasi ne tik pačios apsigint, bet taip pat apgint respublikas Pietinėj ir Centralinėj Amerikoj nuo bet kokių užpuolikų, kaip pareiškė Sumner Welles, valstybės vice-ministeris, kalbėdamas per radio. Jo kalba buvo taikoma ir Lotyniškos Amerikos šalims. Welles šaukė jas visas laikytis vienybėj tarp savęs ir su Jungtinėmis Valstijomis prieš grėsiančius užpuolikus fašistus.

Welles atžymėjo, kad Visų-Amerikų atstovų suvažiavimas Limoj, Peru, gruodžio 9 d. turės didžiausios svarbos dabartinėje pasaulio padėtyje. Manoma, kad Jungtinių Valstijų atstovybės galva tenai bus pats valstybės ministeris C. Hull.

Amerika, Anglija ir Francija Protestuos Japonijai

London. — Anglija, Amerika ir Francija tikrai ruošiasi užprotestuot Japonijai, kad Japonų valdžia rengiasi visai uždaryt biznius tų trijų šalių piliečiams Yangtze upės srityje Chinijoj ir įvest ten Japonijos biznio monopolijas.

Japonai Įžengė į Hunaną

Shanghai, lapkr. 9. — Japonų lėktuvai numetė 100 bombų ant chinų orlaivių stovyklos Chengtu. Chinai nušovė vieną priešų bombanešį. Japonai skelbiasi, kad įžengę jau į tryliktą Chinijos provinciją Hunan.

Iš Connecticut Valstijos Meno Sąjungos Chorų 4-to Apskr. Konferencijos Įspūdžiai

Konferencija įvyko spalių 30 d. New Britain, Conn. Organizatorius drg. J. Baukas atidarė konferenciją 11:30 val. ryte. Jis, paaiškinęs konferencijos tikslą, paprašė išrinkti komisiją sutvarkymui mandatų. Pakol komisija sutvarkė mandatus, organizatorius paprašė chorų mokytojus ką nors pasakyti. Pirmučiausias kalbėjo drg. V. Visockis. Jis trumpoj savo kalboje nurodinėjo chorų ir kitų grupių dailės vertę darbininkiškam judėjime ir ragino tuos chorus ir kitas grupes, kurie dalyvauja dailėje, bet nepriklauso prie Meno Sąjungos, kad priklausytų. Kalbėjo ir kiti mokytojai, kurių kalbos buvo pilnai pritariančios pirmajam kalbėtojui.

Mandatų komisija iššaukė vardais dalyvaujančius delegatus, kurių viso pasirodė 21. Konferencija nutarė vienbalsiai suteikti pilnas teises suvažiavime valdybai ir chorų mokytojams. Buvo renkami pirmininkas ir raštininkas. Pirmininkas likosi drg. V. Valaitis, raštininkų drg. K. Strižauskas.

Drg. V. Valaitis užėmęs pirmininko vietą pasakė gana agitatyvišką dailės klausime trumpą prakalbėlę. Po to buvo skaitomas protokolas, kuris likosi vienbalsiai priimtas.

Iš eilės raportavo valdyba. Iš jos raporto pasirodė, kad mažai kas buvo veikiama. Vien tik per pasidarbavimą pačių kolonijų draugių ir draugų likosi chorai atgaivinti. Stipriausias choras esąs Hartfordo Laisvės Choras.

Iš parengimų raporto pasirodė, kad apskričio valdyba darbavosi gerai ir sukėlė nemažai finansų dėl įvairių darbininkiškų reikalų. Pažymėsiu vien tik Dainų Dienos pasekmes. Pelno liko $247.90. Pinigai išskirstyti sekančiai: Kom. Partijai $24.80, Hartfordo Laisvės Chorui $62.00, Waterburio Vilijos Chorui $50.00, New Haveno Dainos Chorui $50.00, New Britain Jaunuolių grupei $50.00. O $11.10 kitiems įvairiems darbininkiškiems reikalams. Apskritis finansiškai stovi neblogiausiai, išde randasi $97.48.

Buvo skaitytas laiškas iš Meno Sąjungos su pasveikinimu suvažiavimo.

New Haveno Dainos Choro mokytojas drg. Latvėnas pranešė, kad jų narę draugę O. Montvidienę žiaurioji mirtis atskyrus nuo jų. Suvažiavimas labai apgailestavo, kad neteko narės ir iš iždo paskyrė $5 dėl gyvų gėlių vainiko.

Buvo padaryta vienai valandai pertrauka.

Antra sesija prasidėjo 2:15 val. po pietų. Pirmučiausia drg. J. Kazlauskas, kaipo vienas iš rezoliucijų komisijos, paskaitė keletą rezoliucijų. Visos likosi priimtos. Jas paskelbs spaudoje pati rezoliucijų komisija. Tėmykite "Laisvėje".

Buvo platus apkalbėjimas, ar yra reikalas Meno Sąjungos choram prisidėti prie visų kitų Amerikos Lietuvių Chorų dalyvavimui Lietuvių Dienoje Pasaulinėje Parodoj.

Visi labai rimtai diskusavo. Žinoma, buvo ir iš priešingosios pusės, kurie savo nurodymus pamatavo, kad Meno Sąjungai prisidėjimas neatneš jokios naudos. Bet vistiek labai didele didžiuma balsų pritarė, kad būtų agituojama už dalyvavimą.

Nutarė Dainų Dieną vėl surengti Waterbury, Conn., ir kad Dainų Dienoje apskričio chorai, pritariant orkestroms, būtų sumokinti sykiu dainuoti.

Tą darbą atlikti apsiėmė drg. V. Visockis, pagelbstint kitų chorų mokytojams.

Nutarė, kad būtų išrinkti 7 nariai į apskričio komitetą, jie patys išsirinks apskričio valdybą.

Nutarė, kad būtų suteikiama finansiška pagelba iš apskričio iždo tiems, kurie darbuosis Proletarinio Meno Sąjungos reikalais, kaip tai, chorų arba kitų dailės grupių tvėrime. Paskyrė vienbalsiai $5 dėl Ispanijos kovojančių darbininkų, ir M. Petrausko kūrinių išleidimui taipgi $5.

Drg. V. Visockis davė sumanymą dėl pasekmingesnio veikimo, kad Apskričio Veikiančioji Valdyba kuotankiausia turėtų posėdžius, pasikviečiant sykiu ir mokytojus. Pasiūlymas su pilnu entuziazmu likosi priimtas.

Visi mokytojai pasižadėjo suvienytom spėkom rengti bendrai aplinkinėse kolonijose koncertus. Ant vietos likosi nusitarta surengti, kaip galima greičiau, New Britain. Ateinančiais metais apskritis laikys suvažiavimą Hartforde.

Abelnai paėmus, šis apskričio suvažiavimas buvo gana iš visų atžvilgių pavyzdingas. Viena, šiame suvažiavime dalyvavo visi chorų mokytojai, o antra—buvo nemažai jaunuolių, kurie ėmė dalyvumą visuose pakeltuose klausimuose ir apsiėmė į atsakomingas vietas valdyboje. Už tai ir likosi pravesta nemažai darbuotės. Žinoma, įkūnijimas to darbo daug priklausys nuo veikiančiosios valdybos ir chorų mokytojų. O mūsų visų narių arba simpatikų užduotis jiems pagelbėti. Juk ir patarlė sako, kur vienybė, ten visuomet būna ir galybė.

Suvažiavimas užsibaigė 5:30 val. vakare. Pirmininkas drg. V. Valaitis paačiavo visiems už pavyzdingą užsilaikymą.

J. A. Pilkauskas.

Paterson, N. J.

Lapkričio 6 d. ALDLD 84 kp. ir Amerikos Lietuvių Kongreso skyrius Patersone buvo surengę prakalbas, kuriose kalbėjo d. J. Gasiūnas, iš Brooklyn, N. Y., LDS organo "Tiesos" redaktorius, dabartinės pasaulinės situacijos klausimu. Reikia pasakyt, kad J. Gasiūnas pasakė gana žingeidžią prakalbą. J. G. yra vienas iš pirmaeilių kalbėtojų. Tad patartina ir kitose kolonijose rengti J. G. prakalbas.

Prakalbas atidarant, pirmininkas d. P. Sakat paprašė d. J. Bimbos, kad padarytų pranešimą apie dabartinius rinkimus. Ką J. B. ir padarė. Jis patarė, kad nebalsuotų viso tikieto, nei republikonų, nei demokratų, nes šiuose rinkimuose abiejuose tikietuose yra kandidatų, aiškių darbininkų priešų, ir yra kandidatų abiejuose tikietuose darbininkam prielankių. Ir tie, kurie yra prielankūs darbininkams, yra indorsuoti darbininkų Nepartinės Lygos. Tad ir patarė balsuot už tuos kandidatus. Taipgi patarė balsuot ir už komunistų statomus du kandidatus.

* * *

Lapkričio 6 d. vakare įvyko Komunistų Partijos Patersono sekcijos organizatorės d. Martos Stone išleistuvių bankietas. Šiuo sykiu K. P. bankiete dalyvavo daug publikos.

Bankietas bus šaunus, buvo gera vakarienė duodama, taipgi buvo pasakyta gerų kalbų, kaip dėl d. M. S. nuopelnų, taipgi ir pasaulinės situacijos klausimu.

Dabar K. P. Sekcijos nauju organizatoriumi išrinktas vietos darbininkų judėjime vadovaujantis jaunas kovotojas d. Edward Soshane.

Velinam naujam ir jaunam organizatoriui sekmingai vairuot K. P. veiklą. *Komunistas.*

Tel. TRObridge 6330
Dr. John Repshis
(Repšys)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman Street
arti Central Skvero,
CAMBRIDGE, MASS.
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 6-8 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais:
10-12 ryte

Saugokitės Lyties Ligų!

DIDĖJA susirūpinimas lyties ligomis, nes jos dabar labai platinasi.

NERIZIKUOKIT! Išmokit tas ligas pažinti ir nuo jų apsisaugoti.

AIŠKIOS ir teisingos žinios apie sifilį, gonorėją ir kitas lyties ligas yra knygoj

Patarimai Vyrams apie Lyties Dalykus

TOJ KNYGOJ apie lyties ligas prirašyta net 127 puslapiai, aiškinant jų pažinimą ir apsisaugojimą.

YRA JOJ ir apie visą žmogaus lyties gyvenimą, bet dabar ypač svarbi ta dalis, kuri aiškina apie tas baisias ligas.

KNYGOS kaina buvo $2.00, bet, kad lengviau būtų reikalingiems ją įsigyti, dabar atiduodu ją už $1.00. (Į Kanadą —$1.25c.)

ĮDĖKITE į konvertą popierinį dolerį ir savo aiškų adresą, ir greitai gausite knygą.

LAIŠKĄ adresuokite taip:
JOHN BARKUS
111-40—128th St.
SO. OZONE PARK, N. Y.

Ši knyga yra ir "Laisvės" knygyne.

NAUJOJE VIETOJ

NAUJOJ VIETOJ KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS.

Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui. Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.

Tel. Evergreen 7-8538 **Sav. V. LUKOŠEVIČIUS**

Chicagos Žinios

Skaitlingas Būrys Idėjinių ir Asmeninių Draugų Pagerbė Leoną Pruseiką

Iškilmingai ir Entuziastiškai Buvo Atžymėta Veikėjo 35 Metų Literatūrinio Darbo Sukaktis.

Sekmadienio vakare Lietuvių Auditorijoj įvyko bankietas atžymėjimui Leono Pruseikos 35-kių metų literatūrinio, laikraštinio ir darbininkiško veikimo-darbo. Jubilėjantą tąja proga pasveikint ir su juo maloniai praleisti valandėlę laiko atvyko daug svečių. Arti du šimtai svečių dalyvavo bankiete, kurį surengė Leono idejiniai draugai.

Čia matėsi daug darbininkų, daug smulkių biznierių ir daug profesionalų.

Prakalbos buvo įdomios, tinkamai suglaustos ir neilgos. Dainų programa žavinti.

Programą atidarė drg. B. Salaveičikas ir, paaiškinęs tikslą, perstatė Dr. Šimkų, kuris vedė programą ir perstatinėjo kalbėtojus, kurių buvo keliolika.

Dienraščio "Laisvės" red. ir adm. atsiuntė L. Prūseikai sveikinimo telegramą.

Pirmiausiai pakvietė V. Andrulį, "Vilnies" redaktorių. Jis apibudino jubilėjanto visuomeninį ir literatinį darbą dabar ir jo gausingą veiklą darbininkiškame ir abelnai visuomeniniame judėjime. Po to pasakė L. Pruseikos adresu linkėjimo ir veiklos įvertinimo kalbas, Dr. Strikolis, Dr. Zalis ir adv. Gugis. Pastarasis pasakė, kad Pruseika būtų geriausias lietuvių beletristas, jeigu gyventų tokiose aplinkybėse ir specialiai tik tuo užsiimtų. Kalbėjo d. Mačiulis, S. Juška, Dr. Butko, A. Palsuckis, A. Deikienė, F. Abekas. Pastarasis, atžymėjęs keletą L. Pruseikos veiklos etapų ir literatūros reikšmę darbininkų judėjime, paprašė aukų dėl "Daily Record." Viso sumesta $27.55.

Prie pabaigos tarė kelis žodžius ir jubilėjantas—Leonas Pruseika. Jis nurodė į daugybę darbų ir tas aplinkybes, kuriose mum tenka veikti. O jos yra apysunkės, kadangi lietuvių išeivijos amžius didėja, o dar nėra tinkamai suorganizuotas mūsų jaunimas, į kurio rankas mes, senesnieji, galėtume visą darbą perduoti. Todėl kvietė visus energingai veikti, nes momentas to reikalauja; yra situacija, kad mes galime užtikrinti pažangai kelią, atmušant reakciją ir fašizmą.

Prakalbų pertraukose labai gražiai padainavo iš Jaunimo Kultūros Ratelio Vyrų Trio: Judzentavičius, Povilonis ir Jakutis; ir Moterų Liaudies Trio: Abekienė, Dočkienė ir Judzentavičienė. Pastaroji dėl abiejų grupių pianu palydėjo.

Leonas Pruseika, būdamas Liepojaus gimnazijoj, 1903 metais, padedant kitiems mokiniams, pradėjo leisti laikraštuką "Moksleivių Lapelis." Jis buvo leidžiamas rusų kalba. Pruseika tą laikraštuką redagavo. 1904 metais, kaip buvo leista caro valdžios lotyniškom raidėm spausdinti lietuviški laikraščiai, tai tuoj pasirodė "Vilniaus Žinios". L. Pruseika pradėjo bendradarbiauti "Vilniaus žiniose."

1906 metais Leonas įstojo į Lietuvos social - demokratų partiją. 1907 metais jis baigė Liepojaus gimnaziją. 1908 metais jis mokinosi Petrogrado Universitete ir buvo lietuvių studentų socialistų kuopos sekretorium.

1909 metais už prieš-caristinį veikimą Leoną Pruseiką areštavo. Tas nutraukė jo tolesnį juristo mokslą. Kai po dviejų metų kalėjimo Pruseika buvo ištremtas į Sibirą, tai jis iš ten pabėgo ir atvyko Amerikon, į Boston, Mass. 1912 metų pradžioj draugas Pruseika stojo dirbti prie So. Bostone ėjusios "Laisvės". Po dviejų metų "Laisvė" persikėlė į Brooklyną. Ten ir jis persikėlė toliau tęsti literatinį-laikraštinį darbą.

Kaip žinoma, "Laisvė" dabar eina dienraščiu ir yra vienas iš plačiausiai skaitomų amerikiečių dienraščių.

Leonas Pruseika yra parašęs visą eilę knygų. Manau, kad tuos literatinio darbo nuopelnus bus galima kitoj vietoj atžymėti. **Rep.**

Philadelphia, Pa.

SVARBŪS PRANEŠIMAI "Laisvės" Bankietas

"Laisvės" bankietas artinasi, ir už keletos savaičių jis įvyks, tai yra, 4 d. gruodžio, naujoj vietoj — The Stanton Hall, 360 Snyder Ave., arti 4-tos ir Snyder Ave. Nepadarykit klaidos, pernai buvo New Auditorium Hall, 7-tos ir Snyder Ave. Skleidžiamose kortelėse yra įvykus klaida — pasakyta 260 Snyder Ave., o turi būti **360** Snyder Ave.

Šiame "Laisvės" bankiete programa bus įvairi: dainuos ispanų naujas choras "Lister"; Antonio Quintailla, solistas gitaristas; Lolita Larrea, sopranas; S. Kuzmickas, baritonas; Vaidžiulienė su duktere duetą ir solo; Sapovičiūtės šokikės, kurias visada publika myli; N. Statkevičiutė, sopranas; vaikų balalaikų orkestra; A. Habrichshuk, armonistas; merginų sekstetas; Lyros Choras, ir kalbės R. Mizara, "Laisvės" redaktorius. Programoj dalyvaus net 12 dalyvių. Publika bus patenkinta nauja svetaine; labai graži salė.

Vietiniai draugai ir draugės, taipgi aplinkinių kolonijų, prašomi garsinti gerai ir aprūpinti su tikietais iškalno.

"Daily Workerio" Kampanija Ir Karnivalas

Dėl Philadelphijos yra paskirta sukelti "D. W." $13,000. Didesnė pusė yra jau sukelta. Lietuviams kvota nuskirta $100. Mūsų darbininkiškos organizacijos jau yra sukėlę $75; dar trūksta $25.

Yra rengiamas karnivalas arba bazaras 8 ir 9 dienomis gruodžio. Rengia Komunistų Partijos 3-čias Distriktas su pagelba darbininkiškų organizacijų. Mūsų organizacijos nusitarė įsteigti savo būdą ir jai surinkti daiktų, aukų ir pasveikinimų. Būt gerai, kad visi mūsų darbininkiško judėjimo rėmėjai pagelbėtų padaryti šį bazarą sekmingu.

Bazaras įvyks New Garrick Hall, 507 So. 8th St., Phila., vakarais.

Lenino Mirties Paminėjimas

Atsiminkit visi, kad šiemet vėla įvyks pasaulio didžiausio darbininkų klasės ir Rusijos revoliucijos laimėjimo vado Lenino mirties paminėjimas miesto salėj — Convention Hall, 20 dieną gruodžio, 8 val. vak. (Gal sausio? — *Red.*)

Liaudies Namo Parengimas

Liaudies namas tai yra darbininkiškų organizacijų rusų ir lietuvių "edkvoderis," 735 Fairmount Ave., Phila., Pa.

Čia mes turime salę ir kitus kambarius laikyti susirinkimus ir parengimus. Turime suorganizuotą kliubą, kuris turi "laisnius" dėl biznio. Vienok to namo palaikymas yra sunkus: randa ir išlaidos siekia arti $100 kas mėnuo.

To namo naudai yra rengiamas gražus koncertas ir šokiai, 26 dieną lapkričio su įžanga tik 25c. Mūsų organizacijų nariai turi paremti šį parengimą, platinant laimėjimo tikietukus ir įžangos tikietus.

"Laisvės" Vajus

Šiemetinis "Laisvės" vajus neina gerai. Tie draugai ir draugės, kurie negali ar nenori dalyvaut "L." vajuj, nors apsiimtų kitus organizacinius darbus dirbt, o paliktų daugiau laiko dirbt tiems, kurie gali pasidarbuoti.

Susirenka galybės darbų, kuriais daugiausiai reikia rūpintis man pačiam, o atliekant tuos darbus, nėra laiko dirbt vajui.

Vistiek negalima suprasti mūsų organizacijų narių per daugelį metų... Dabartiniu laiku pasaulis yra toks svarbus, apie kurį taip puikiai Komunistų Internacionalo manifestas nusako, išaiškindamas stimpančio kapitalizmo planus, tų planų išdavikus. Kaip dabar yra svarbu darbuotis mūsų organizacijoms, mūsų spaudai dėlei apvienijimo darbininkų klasės prieš imperialistų plečiamą fašizmą ir rengiamą pasaulinį karą vėla! Kiekvienas mūsų organizacijos narys, "Laisvės" skaitytojas ir simpatikas gali gauti nors vieną naują skaitytoją per šį vajų. Tai būt didelė pagelba; tai būt didelė talka už stiprinimą viso darbininkiško judėjimo lietuvių tarpe.

Drg. R. M. jau gavo du naujus skaitytojus; drg. Lukas ir Papeliučka gavo po vieną naują skaitytoją.

Kas daugiau? *A. J. S.*

WILKES BARRE, PA.

Sekmingai Pavyko

Kaip kitų miestų darbininkai, taip ir čia, lapkričio 6-tą dieną minėjo 21-mas sukaktuves Rusijos Revoliucijos.

Šis apvaikščiojimas buvo rengiamas su bankietu, kur buvo duota gera vakarienė, ir pelnas buvo skiriamas dėl paramos "Daily Worker".

Vakarienei pasibaigus, prasidėjo prakalbos. Vyriausia kalbėtoja buvo močiutė Bloor. Apie josios prakalbą daug nereikia aiškinti, nes daugumas Amerikos darbininkų žino Močiutę Bloor ir kokias ji prakalbas pasako.

Prakalboms pasibaigus, buvo renkama aukos dėl "Daily Worker." Aukų nemažai buvo sudėta tam svarbiam reikalui. Paskui prasidėjo šokiai prie B. žiuro orkestros. Visi smagiai laiką leido su draugais ir draugėmis, kurių buvo iš plačios apylinkės.

Buvo ir programėlė, kurią pildė jaunos mergaitės po vadovyste M. Radzevičiutės, kurios gana mikliai pašoko ispaniškų ir kitokių šokių. Taipgi buvo ir dainų.

Prirengime vakarienės darbavosi šios draugės: M. Norbutienė, O. Radzevičienė, O. Krutulienė ir O. Miliauskienė. Prakalbomis, taipgi ir vakariene, susirinkusieji buvo patenkinti.

Buvęs.

BRIDGEWATER, MASS.

Serga Vajininkai

Šiuo pranešu, kad drg. G. Krancius serga, jau kelinta diena guli lovoje ir daktarai nevelina keltis.

Nors d. Krancius serga, bet rūpinasi "Laisvės" vajum. Dažnai bėdavoja, kad niekas nesidarbuoja.

Taipgi serga ir kitas "Laisvės" vajininkas, tai drg. Katilis. Jis jau senai serga.

Kiti draugai turės užimti jų vietas. *Kaimynas.*

Bayonne, N. J.

Kuopa Atliko Savo Pareigą

Literatūros Draugijos Antras Apskr. nutarė, kad kuopos surengtų kokį nors parengimą spaudos naudai. Tai bayonniečiai savo užduotį ir atliko. Jie surengė tam tikslui balių spalių 8 d. Balius buvo pasekmingas. Pelno liko $25 spaudos naudai ir kuopa dar pasiliko keletą dolerių savo reikalams.

K. Čiurlis.

Philadelphia, Pa.

Klaidos Pataisymas

Mano rašytoj korespondencijoj, tilpusioj "Laisvės" num. 263-čiam, lapkričio 9 d., Budrio atsakyme į antrą klausimą turėjo būti pasakyta "vartytis," o ne "varytis". Varytis tai reikštų, kad nei biskio nepasiduoti, o Budrys to nesakė. Tą klaidą atitaisau.

Narys.

Elizabeth, N. J.

Spalių 15 d. buvo suruošta "surpyzo" pramogėlė dėl draugų Vincento ir Marijonos Paulauskų, jų 20 metų ženybinio gyvenimo proga. Pramogėlė įvyko pas jubilėjanto brolį L. Paulauską ant Clark Pl. Svečių dalyvavo virš 100. Laike skanios vakarienės keletas iš dalyvių sakė trumpas prakalbėles, linkėdami jubilėjantams viso labo jų gyvenime ir laimingai sulaukti ilgo amžiaus.

Tarp to, draugas W. Baranauskas padainavo porą dainelių, o draugė M. Paulauskaitė pianu akompanavo.

O mano programa buvo, kad gauti "Laisvei" naujų skaitytojų. Vieną naują gavau ir 2 senus atnaujinau.

Gaspadinės tai buvo pirmos klasės. Todėl ir valgiai buvo pagaminti labai skaniai.

Vardai, kurios pasidarbavo: A. Kakštienė, A. Šimkienė, Stadelnikienė, E. Paulauskienė ir Griškienė. Visoms gaspadinėms ačiu už tokį didelį pasidarbavimą.

Ir po to draugas V. Paulauskas apgailestavo, kad neparinkta aukų dėl Ispanijos kovotojų. Tad jis nuo savęs paaukavo $4.—$2 dėl Ispanijos kovotojų, ir $2 dėl politinių kalinių.

Draugams V. M. Paulauskams nė sapne neprisisapnavo, kad kas surengtų tokią didelę "parę" ir kad tiek daug svečių būtų sukviesta. Jis nežinąs, nei kaip atsidėkavoti gaspadinėms ir svečiams, kurie sykiu dalyvavo.

Ir aš nuo savęs draugams V. M. Paulauskams linkiu linksmo ir ilgo gyvenimo.

A. Stripeika.

Milano, Italija. — Maria A. Lazzarini nušovė italą kunigaikštį L. A. Trivulzio, kad jis per 15 metų ją mylėjo, o dabar apleido. Jis buvo vedęs ir 60 metų amžiaus.

NAZIAI KREČIA ŽYDUS, JIEŠKO GINKLŲ

Berlin. — Nazių policija urmu padarė kratas pas tūkstančius žydų ir atėmė iš jų ne tik šaudomuosius ginklus, bet ir rankinius įnagius, kurie, girdi, galėtų būt pavartoti kaip ginklai.

ČECHOSLOVAKIJA PRIĖMĖ 51 BENAMĮ ŽYDĄ

Čechoslovakijos valdžia priėmė 51 iš šimtų žydų, kurie tris paskutines savaites gyveno laukuose, "niekeno žemėj," tarp pasienines nazių armijos ir Čechoslovakijos.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

EASTON, PA.

ALDLD 13 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 13 d. lapkr., Žydų Svet., kampas Ferry ir Walnut gatvių. Prasidės 2:30 val. p. p. Visi nariai būkite, nes bus išduotas raportas iš ALDLD 6-to Apskr. konferencijos. Taigi turėsime diskusijas Demokratinio Fronto klausimu. — Sekr. (265-266)

WILKES-BARRE, PA.

LDS 7 kp. susirinkimas įvyks 13 d. lapkr., sekmadienį, 2-rą val. po pietų, B. Poteliūno Svet., 53 Bank St. Visi nariai ir narės dalyvaukite susirinkime ir užsimokėkite duokles reguliariai, kad neliktumėt suspenduoti arba išsibraukę. Taipgi malonėkite atsivest ir naujų narių prirašyti į kuopą.—J. V. S. Kp. Sekr. (265-266)

BINGHAMTON, N. Y.

Maskaradinis Balius!

Rengia ALDLD 20 kp., penktadienį, lapkr. 18 d., Lietuvių Svet., 315 Clinton St., 7:30 val. vakaro. Mes kviečiame visus Binghamtono ir apylinkės lietuvius dalyvauti šiame smagiame baliuje, apsirengti kuo įvairiausiais kostiumais ir siekti laimėjimo dovanų! 1-ma dovana bus duota už įvairiausį kostiumą, o 2-rą už juokingiausį. Len Girnio orkestra gros įvairius lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Publika galės pasivaišinti gėrimais ir užkandžiais. Įžanga tik 25c. Širdingai kviečiame visus. — Komisija. (265-266)

HARTFORD, CONN.

ALDLD 68 kp. susirinkimas įvyks pirmadienį, 14 d. lapkr., 7:30 v. v. Laisvės Choro Svet., 57 Park St. Draugai, susirinkimas labai svarbus, delegatai išduos raportą iš 3-čio Apskr. konferencijos, komisija išduos raportą nuo pereito baliaus, turėsime ir kitų svarbių dalykų aptarti. Knygas jau prisiuntė, kurie užsimokėję duokles galėsite pasiimti knygą. Prašome ir naujų narių atsivesti, dabar įstojimo nėra. (265-266)

EASTON, PA.

Minėjimas Rusijos Revoliucijos

Pamінėjimas 21-nų sukaktuvių nuo įsisteigimo Sovietų Sąjungos bus puikiai vykdomas šeštadienį, lapkričio 12 d., 1938, Vanderveer Svetainėje, 9-ta ir Washington Sts., kaip 7:30 val. vakare.

Bus rodoma viena iš geriausių filmų apie Amerikos žmonių gyvenimą "The People of Cumberlands," taipogi gera Sovietinė filma. Tinkamą kalbą pasakys geras kalbėtojas. Užtikriname, kad vakaras bus labai įdomus, tad kviečiame visus lietuvius dalyvauti ir iškilmingai apvaikščioti Sovietų Sąjungos gyvavimą, jos išsilaikymą ir pažangą per 21-nus metus.

Įžanga bus tiktai 25 centai.

Visus užkviečia Rengimo Komitetas. (265-266)

Telephone: EVergreen 8-9770

J. GARŠVA

Graborius (Undertaker

Laidotuvių Direktorius

Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.

231 Bedford Avenue

Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499

Barry P. Shalins

(Šalinskas)

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.

Turim puikiai įtaisytą Koplyčią ir salę dėl pošermeninių pietų.

Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.

84-02 JAMAICA AVE.

Prieš Forest Parkway

Woodhaven, L. I., N. Y.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES

512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line

BROOKLYN, N. Y.

Tel.: Glenmore 5-6191

CHRONIŠKOS LIGOS

KRAUJO, ODOS IR NERVŲ LIGOS GYDOMOS, BENDRAS SILPNUMAS, ŽARNŲ ir SKILVIO LIGOS, HEMORROIDAI ir kiti MĖSLAŽARNĖS NESVEIKUMAI varginantieji skausmais ir nepatogumais, INKSTŲ, PŪSLĖS ligos ir kitos staigios ir chroniškos ligos VYRŲ ir MOTERŲ gydomos su patenkinančiomis ir greitomis pasekmėmis. Jeigu turite kokį nesveikumą, kurio nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir jūsų liga bus jums išaiškinta.

X-Spinduliai, Kraujo ir Šlapimo Tyrimai Atliekami

Už Nebrangų Atlyginimą

IŠTYRIMAS VELTUI

DR. ZINS

Įsisteigęs per 25 Metus

110 East 16 St., N. Y.

Tarp 4th Ave. ir Irving Place

9 A. M. iki 8 P. M., o Sekmadienį 9 A. M. iki 2 P. M.

Telefonas: Humboldt 2-7964

Dr. J. J. Kaškiaučius

530 Summer Ave., arti Chester Ave.

NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8

Nėra valandų sekmadieniais

Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS

50 Court Street

Tel. Triangle 5-3622

Brooklyn, N. Y.

168 GRAND STREET

Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 8-7179

Atlankykite

AUGUSTO LESSINGO

LINKSMĄ UŽEIGĄ

Vieta tinkama kaip pavieniam, taip ir grupėm bei parėm: yra didelis kambarys su daugeliu stalų.

Galėsit pasiklausyt smagių lietuviškų polkų ir išsigerti alučio

Augusto vieta:

Linden Bar & Grill

459 Grand St., Brooklyn

LIETUVIŠKA

RESTAURACIJA

BAR ir GRILL

Gaminam Valgius Amerikoniško ir Lietuviško Stiliaus. Čia taip pat galima gauti Amerikos išdirbimo ir importuotų degtinių, visokių vynų ir gero alaus.

Joseph Zeidat

Savininkas

411 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Kūro Kompanija

ĮDEDAME

MASTER-KRAFT OIL BURNERS

Į JŪSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTUVĄ

(Steam Boiler)

• • •

Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.

•

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

485 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.

Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

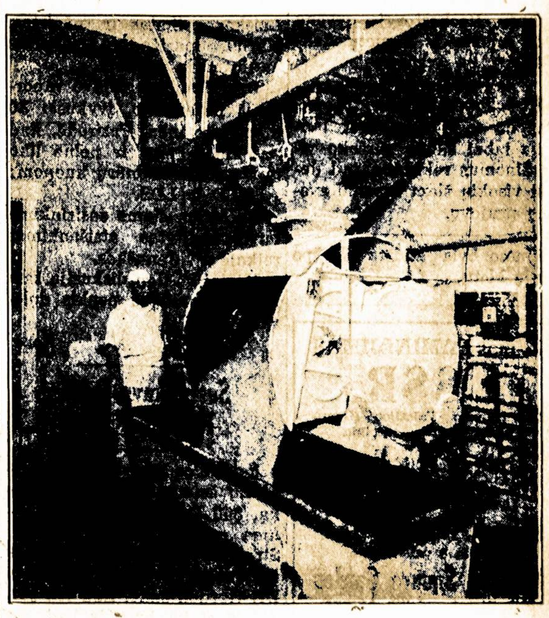

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

Visi į Metinį "Laisvės" Koncertą Rytoj, Lapkričio 13-tą, Labor Lyceum Salėje!

Konstitucijos Pataisų Aršiausi Punktai Atmesta, o Geresnieji Priimta

New Yorko valstijos konstitucijos pataisų aršiausi punktai atmesta didele balsų didžiuma. Jais buvo 2-ras, 5-tas, 7-tas. Reiškia, torių užsimojimas duot savo valdomiems distriktams daugiau politinės galios, užtupdyt teisėjų diktatūrą ant įstatymdavystės ir socialių įstatymų pravedimo įstaigų, atmest proporcionalės atstovybės balsavimų sistemą —nepavyko.

Daugelis tų punktų, ypatingai 7-tas, buvo taip supainiotai suredaguotas, kad ištiesų daugelis bijojo, jog neatsargūs balsuotojai įsiklampos, nubalsuos prieš savo norą, nes norint pasilaikyti proporcionalės atstovybės sistemą turėjai balsuot "no." Tačiau piliečiai parodė gana inteligentiškumo ir budrumo.

Priimta mūsų pageidautieji punktai: 4, 6, 8, 9. Tačiau praėjo pora ir mums nenaudingų punktų, bet turėjusių kai kurių neva progresyvių užgyrimą, būtent: 1-mas ir 3-čias.

Pirmame buvo subrukta 49 atskiri dalykai, tad tarp blogųjų buvo ir gerų dalykų, tokiu būdu balsus padalino. Svarbiausiu blogu yra tas, kad uždraudžia aptaksuot turtinguosius, tai yra bankų depozitus, bondsus, morgičius, nedalomus pelnus. Prireikus pinigų, o negalint jų paimt iš ten, kur jų yra daugiausia, aišku, bandys suverst visą naštą ant biednuomenės, pavidale taksų ant pirkinių ir panašiai. Pinigai turės ateit iš kur nors.

Trečias punktas išlups iš mažiukų taksų mokėtojų bent $100,000,000 pravedimui tiltų ir subvių skersai gelžkelių bėgius. Jei būtų atmestas, ta suma būtų turėjusi ateit iš gelžkelių kompanijų iždų.

Gręsia Deportavimas

Paul List, didvyriškas Ispanijos demokratijos gynėjas, ūmai pastatytas pavojun tuojautinės deportacijos Francijon, kur jam gręsia kalėjimas už slapuku važiavimą laivu Normandie. Paskiau į 48 valandas jis būtų ištremtas iš Francijos Vokietijon į nazių rankas. Rochesteryj gyvena Listo žmona ir 3 metų dukrelė.

Fort Tryon Parke, N. Y., pražydo vyšnios. Šiemet lapkritis labai šiltas, peršoko visus žinomus rekordus, tad dėdasi visokių šiam sezonui svetimų prajovų.

Hineso byla atidėta iki po Naujų Metų.

21-mas PAMINĖJIMAS

USSR

New Yorko Valstijos Komunistų Partija sutelkia

"Truth to Your Eyes..."

(Iš Tom Paine)

Dramatiškas Spektaklis

Pirmad., Lapkričio 14-ta

Pradžia 8 val. vakare

Madison Square Garden

50th Street and 8th Avenue

Šimtai artistų, šokikų, muzikantų, ir choras

Kalbėtojai:

EARL BROWDER

JAMES W. FORD

MOTHER BLOOR

Chairman

CHARLES KRUMBEIN

Tikietai: $1.65, $1.10, 65c, 25c, visuose Workers' Bookshops

Šiuomi norime priminti paskutiniu kartu, kad šaunusis dienraščio "Laisvės" metinis koncertas įvyks rytoj, sekmadienį, lapkričio (Nov.) 13-tą, 3:30 po pietų, Labor Lyceum salėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyne. Bilietų kainos 50 centų, 75c., ir $1. Norintieji užsitikrinti sau pageidaujamą vietą sykiu su savo šeima ir draugais, prašomi įsigyti bilietus iš anksto, šiandien. Vien šokiams bilietas 40c. Šokiams gries George Kazakevičiaus orkestra.

Publika prašoma nesivėluoti. Iš apylinkės ir tolimesnių kolonijų pribus daug svečių, bus smagu su jais pasimatyti. Gi po programos, per daugumą svieto, ne visus betenka sueiti.

Programos pildyme dalyvaus Aleksandras Vasiliauskas, visoj Amerikoj paskilbęs jaunas tenoras; A. Kenstavičienė, sopranas, iš Chicagos; A. Mickevičiūtė, sopranas, iš Providence, R. I.; B. Indruliūtė, smuikininkė, iš Scranton, Pa.; P. M. Nikolajevas, basas, rusų-italų-francūzų operų dainininkas.

Apart dainininkų ir muzikantų solistų, dalyvaus sekamos plačiai pagarsėjusios menininkų grupės:

Aido Choras, vadovaujamas Aldonos Žilinskaitės; Aidbalsiai, vadovaujami kompozitorės B. L. Šalinaitės, dainuos ir šoks lietuvių liaudies meno kavalkus. Garsi IWO Černačevskio grupė pasirodys su kolektyviais liaudies šokiais, taipgi Ukrainų Stygų Orkestra išstos su bendrais muzikos kavalkais ir solistais.

Kaip matote, programa bus graži, įdomi, marga. Visa kita priklauso nuo jūsų. Dienraštis "Laisvė" tarnauja jums per visus metus. Mes tikimės, kad jūs atsiminsite dienraščio "Laisvės" metinę šventę ir dalyvausite išgirsti-pamatyti gražią programą, pasimatyti su tolimais svečiais ir vietiniais draugais ir pažįstamais, taipgi savo atsilankymu suteikti "Laisvei" moralę ir materialę paramą, kurios dėka "Laisvė" gyvavo ir bujojo iki šiol.

Pereitą Sekmadienį Lankėsi "Laisvėje" Waterburietė L. Žemaitienė

Drg. L. Žemaitienė yra pasižymėjusi Waterburio vajininkų čampionė, gavime "Laisvės" skaitytojų 1937 m.

Pereitą nedėldienį lankėsi savo reikalais New Yorke ir Brooklyne; aplankė ir "Laisvės" įstaigą. Kadangi mažai laiko turėjau pasikalbėti su L. Ž. apie Waterburio darbininveikimą, tik paklausiau trijų klausimų: Ar atvažiuos waterburiečiai į "Laisvės" koncertą 13 d. lapkričio?

—Tikro skaičiaus negaliu pasakyti, bet apie trys mašinos tai tikrai pilnutėlės atvažiuos!—Ji pabrėžė.

—Kokis dabar waterburiečių svarbiausias veikimo punktas ant programo?—paklausiau.

—"Laisvės": gavimui naujų ir senų skaitytojų atnaujinimui sukoncentruotos visos spėkos. Mes šiemet pasirįžome pralenkti kaimyninius miestus savo valstijoj "Laisvės" vajaus reikale. — Ji dadėjo.

Ir dar pastebėjo, kad pas jų vajininkų grupes yra pasirįžimo pralenkti ir kitų valstijų vajininkus, laimėjime vajaus kontesto. Tai nėra abejonės, kad draugės L. Žemaitienės žodžiai gali išsipildyti, atsižvelgiant, kaip dabar waterburiečiai stovi vajininkų lentelėje.

—Ar turite ateičiai kokį veikimo planą?

—Rengiamės prie koncerto, kuris įvyks 11 d. gruodžio, 103 Green St., Waterbury, Conn. Rengiama Lietuvių Komunistų Kuopos vardu. Todėl jūs newyorkiečiai turite atsilyginti, dalyvaudami viršminėtame mūsų koncerte. O mes pas jumis visuomet skaitlingai dalyvaujam parengimuose. Taip pat bus ir su sekančiu nedėldieniu, lapkr. 13. Tai tiek galiu atsakyti į jūsų klausimus. —Ji atsisveikindama paaiškino.

Brooklynietis.

New Yorke, karo paliaubų dieną minėt pas majorą buvo susirinkę 100 pasaulinio karo lakūnų, sykiu su majoru LaGuardia dalyvavusių Foggia fronte. Vienas atskridęs net iš Peru.

Komunistai Pagerbs Savo Vadą

Brooklyno komunistai šį vakarą gražiai, masiniai pasveikins savo vadą Peter V. Cacchione, jo gimtadienio proga. Jam sueina 41 metai. Tuo tikslu rengiama smagi pramogašokiai, kur bus trumpa, bet įdomi programa. Įvyks lapkričio 12-tos vakarą, Crescent Arms, 25 Clinton St., Brooklyne.

Cacchione yra Kom. Partijos Kings Apskričio Komiteto pirmininkas.

Kongreso Vakarienės Tikietų Platintojams

Draugai ir draugės, kurie turite paėmę pardavinėt Amerikos Lietuvių Kongreso Brooklyno Skyriaus vakarienės tikietų, tai per "Laisvės" koncertą priduokit pinigus už išparduotus tikietus tiems, nuo kurių paėmėt tikietus, nes turime žinot, kiek maisto reikės pirkt.

M. Stakovas.

Vakarienė įvyks už savaitės, šeštadienio vakarą, lapkričio 19-tą, Liet. Am. Piliečių Kliubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne.

Iš Maspetho ALDLD 138 Kp. Susirinkimo

Ketvergo vakare įvyko AL DLD 138 kp. mėnesinis susirinkimas. Dalyvavo gražus būrelis narių. Šiame susirinkime nariai gavo knygą "Ūkanos."

Mūsų kuopoje yra dar apie devynetas narių neužsimokėjusių duokles. Draugai nusitarė juos aplankyti ir stengtis išrinkti duokles.

Skaitytas apskričio pirmininko laiškas reikale vajaus. Laiškas priimtas ir užgirtas. Nariai pasižadėjo rūpintis naujų narių gavimu.

Drg. Kaulinis išdavė raportą iš parengimo, įvykusio 30 d. pereito mėn. Pasirodė, kad pasekmės geros ir pelno liko gražaus abiem mūsų kuopom: ALDLD ir LDS.

Be kitko, šiame susirinkime buvo skaitytas atsišaukimas reikale V. Januškos.

Nariai be ilgų diskusijų tam reikalui paskyrė penkis dolerius.

Rep.

Sustreikavo Prieš Rendos Kėlimą

Septynios amerikoniškos vokiečių šeimynos paskelbė streiką, 352 E. 86th St., prieš kėlimą rendos po $5 į mėnesį. Streikui vadovauja Yorkvillės Rendauninkų Lyga. Jų vadas Dr. Gordon sako, kad ten yra didelė stoka butų ir kad, po įvedimo įstatymais reikalingų pataisų, rendos pakeliama nuo $3 net iki $15 į mėnesį.

Mrs. Clara Fried, 249 E. 17th St., sužeista užkritus ant galvos tinkui apartmento maudynėj. Apartmentas buvęs ką tik pertaisytas.

Kviečia į Sovietų Sąjungos Sukakties Minėjimą

Komunistų Partijos New Yorko Valstijos Komitetas rengia milžinišką masinį mitingą minėt Sovietų Sąjungos 21 metų sukaktį. Jis įvyks šį pirmadienį, lapkričio 14-tos vakarą, Madison Sq. Gardene, N. Y.

Vakarui priruošta specialė masinė programa, kurioj dalyvaus keli šimtai profesionalų artistų ir scenos mylėtojų. Suvaidins specialiai tam vakarui parašytą vaizdą "Truth To Your Eyes." Kalbės Browderis, Močiutė Bloor, Fordas, Krumbein ir kiti. Lietuviai kviečiami dalyvauti, taipgi įsigyti bilietus iš anksto, kad užtikrinti sau vietą Gardene.

Skrybėlių Bazaras

Komunistų skrybėlinių darbininkų industrinė kuopa ruošia bazarą, kuriame išstatys narių specialiai bazarui pagamintas skrybėles. Parduos už pusę kainos, kad sukelt pinigų Partijos Budavojimo Fondui. Įvyks šio mėn. 12 ir 13, 13 W. 17th Street, N. Y.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau darbo kaipo mėsininkas (butcher) arba dirbti restauracijoj. Esu švarus žmogus, nerūkau, esu blaivininkas ir teisingas. Turiu gerą paliūdijimą. Nereikalauju aukšto užmokėjimo. Prašau rašyti: Mayauskas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. (265-267)

REIKALAVIMAI

Reikalinga moteris į stubą, prižiūrėti 3 metų vaiką. Darbas ant visados. Kambarys ir maistas. Užmokestis pagal susitaikymą. Galite ateit sekmadieniais arba pasiųst laišką ant sekančio antrašo: 126-02—150th Ave., So. Ozone Park, N. Y. (264-266)

BROOKLYN

LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ĮSTAIGA

Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.

KAINOS PRIEINAMOS

949-959 Willoughby Ave.

Tel.: STagg 2-3872

CHARLES

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

K. Degutis, Savininkas

Geral Patyrę Barberiai

Prielankus Patarnavimas

306 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Dr. Herman Mendlowitz

33 Metai Praktikos

522 Bedford Avenue

arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS

Nuo 1--3 dieną ir nuo 7--8 vak.

NEDĖLIOMIS

Nuo 10 iki 12 val. iš ryto

FLATBUSH OFISAS

2220 Avenue J

Kampas E. 23rd Street

NOTARY PUBLIC Tel. Stagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Manhattan Liquor Store

264 GRAND STREET

(kampas Roebling St.)

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-1645

License No. L. 886

Tikrai Žinokit, Kad Perkant Sau Vynus ir Likerius Reikia Pirkti Patikimoj Krautuvėj

Manhattan Liquor Store

Didžiausia ir žemiausiom kainom krautuvė Williamsburgh'e.

Mums pasisekė gauti kitą krovinį šio gero pirkinio

Old Mr. Boston Straight Degtinė

2 metų senumo, 100 proof

$1.29 Fifth

reguliarė kaina $1.95

Didžiausias pasirinkimas visokių rūšių gėrimų.

Office Phone EVergreen 8-1090

Inside Phone EVergreen 4-6485

FLUSHING

Russian & Turkish Baths, Inc.

29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

Open Day and Night

Managed by

RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c, day & night, Saturday night 75c

Special Rates per Week

LADIES' DAYS

Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents

GENTS' DAYS

Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

Laisvė Jums Padės

Profesionalams ir biznieriams patogu susieiti su plačiosiomis lietuvių masėmis pasiskelbiant dienraštyje "Laisvėje"

VINCAS KRIAUČIUNAS

"Laisvės" agentas Didžiojo New Yorko apylinkėje. Reikale pasiskelbimų ar spaudos darbų, parašykite arba patelefonuokite ir tuojaus pas jus pribus "Laisvės" agentas, suteiks patarimus ir patarnaus jums patenkinančiai. Jis taipgi priima mokestį už "Laisvę."

Vincas Kriaučiūnas "Laisvės" agentas

DOVANOM KALENDORIAI

"Laisvės" spaustuvė padaro visokius spaudos darbus bizniam ir draugijom. Taipgi daro bizniam sieninius kalendorius, kuriuos biznieriai duoda kaipo dovanas savo kostumeriams. "Laisvė" turi didelį pasirinkimą sieninių kalendorių. "Laisvės" agentas gali pribūti pas jumis su sampeliais kada tik jūs pareikalausite.

Reikale pasiskelbimų "Laisvėje", reikale spaudos darbų ar kalendorių prašom kreiptis šiuom antrašu:

"LAISVĖ" 427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Telefonai: Stagg 2-3878 2-3879

Ant jūsų pareikalavimo telefonu ar laišku greit pribus "Laisvės" atstovas išklausyti jūsų reikalavimų. O jūsų užsakymai bus tinkamai išpildyti.

Mateušas Simonavičius

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir Ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.

Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties Tel. Evergreen 7-8886

FRANK DOMIKAITIS

RESTAURACIJA

417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.

Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.